Linssen cs Advocaten
Willem II straat 29a
5038 BA Tilburg
Postbus 246
5000 AE Tilburg
T: 013 542 04 00
F: 013 543 04 08
www.linssen-advocaten.nl
linssen@linssen-advocaten.nl

mr. Th.J.H.M. Linssen
prof. mr. A.C. van Schaick
prof. mr. J.B.M. Vranken
mr. dr. J.M.M. Menu
mr. M.J.J.E. Stassen
mr. dr. J.J.J. de Rooij
mr. A.M. van Schaick
mr. R. Teerink
mr. W.P.N. Remie
mr. J.E.A.J.C. van de Laak
mr. T.C.J.A. van de Laak
mr. M.I.J. Toonders
mr. M. Hofland
mr. E.H.E.J. Wijnen
mr. L.H.H. Verhoeven
mr. dr. J.J.A. Braspenning
mr. J.H.D. Elings
mr. C.A. Pietsch
mr. C.S. Hoitink

Ingekomen
30 NOV 2022
M [V] E-S [ ] R [ ]
MER [ ]

AANTEKENEN

Aan de gemeenteraad van Maasgouw
Postbus 7000
6050 AA MAASBRACHT

Tilburg, 29 november 2022

Inzake : Greenbuddies/Maasgouw
Dossier : 452210450
Omschrijving : **Zienswijze**
Uw ref : Ontwerp Beleidskader Zon

Geachte raad, geacht raadslid,

Tot mij wendde zich cliënte, Greenbuddies Energy B.V., zaakdoende aan Schimmelt 2-16 te (5611 ZX) Eindhoven, ter zake het navolgende.

Cliënte legde aan mij voor het Ontwerp Beleidskader- en afwegingskader grootschalige energieopwekking Zon. Het ontwerp is gepubliceerd in het Gemeenteblad onder nummer 489129 op 3 november 2022. Bijgevoegd treft u de bekendmaking aan als **bijlage 1**. Het ontwerp ligt tot en met 1 december 2022 ter inzage.

Met het ontwerp en de beleidsmatige aanwijzing van twee zoekgebieden en twee uitzonderingsgebieden voor opwekking van duurzame energie, kan cliënte zich vanzelfsprekend niet verenigen. Het binnen uw gemeente bekende concrete plan van cliënte wordt hiermee immers beleidsmatig uitgesloten en daar verzet cliënte zich vanzelfsprekend tegen. Bovendien gebeurt dit volstrekt onvoldoende gemotiveerd en staat het voorgestelde beleid haaks op het besluit dat door uw Raad is genomen op 22 februari van dit jaar. Naar de mening van cliënte is het voorgestelde beleidskader dan ook onbegrijpelijk.

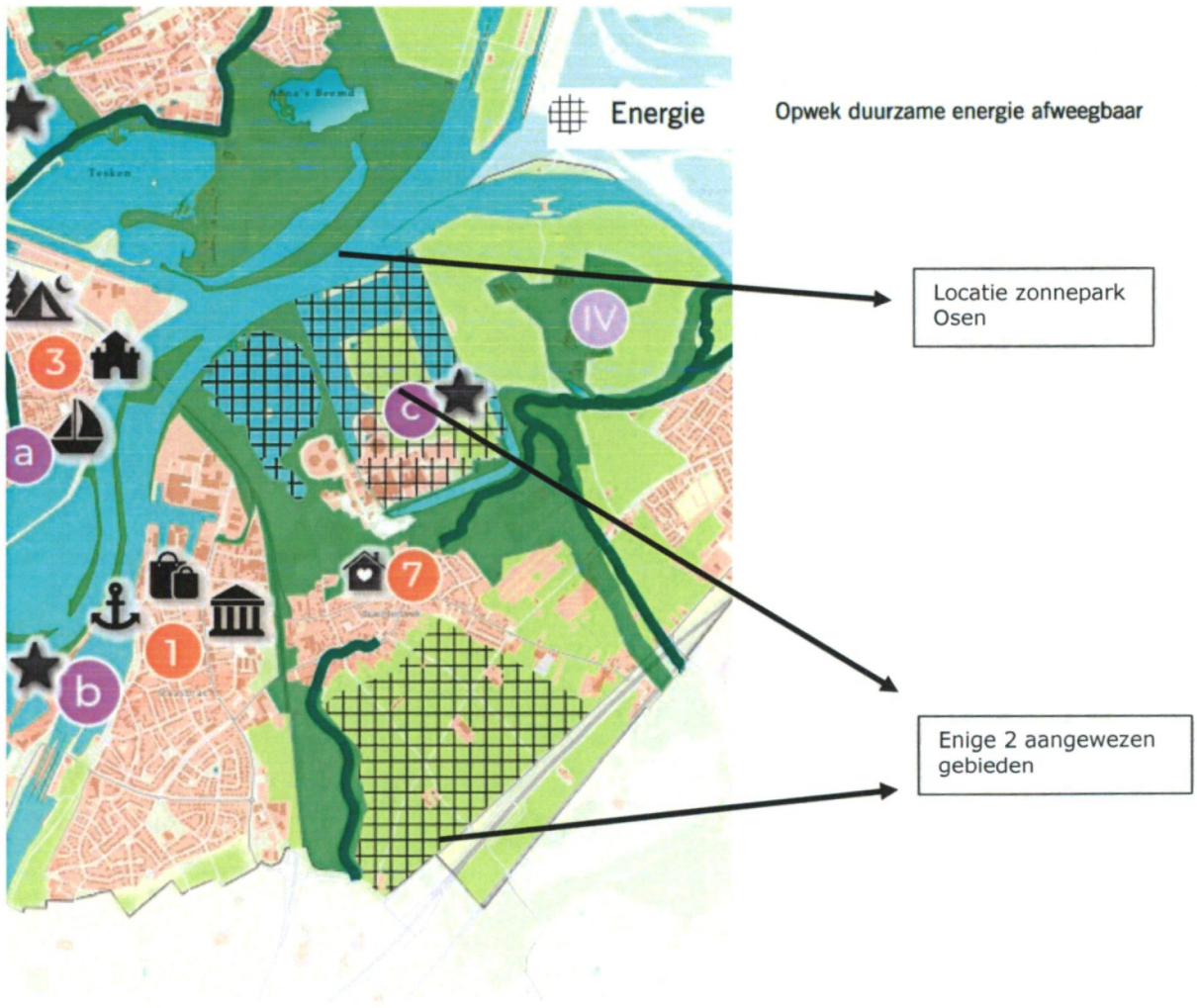
I. Strijdigheid met amendement Omgevingsvisie en zienswijze 2021

Tegen de ontwerp-omgevingsvisie is in november 2021 namens cliënte een zienswijze ingediend. Met onderhavige zienswijze wordt voor een belangrijk

Linssen cs Advocaten verricht haar diensten uitsluitend onder toepasselijkheid van haar algemene voorwaarden, die op de achterzijde van deze brief staan afgedrukt.

gedeelte aangesloten bij de inhoud van die zienswijze. Als **bijlage 2** wordt een kopie van deze zienswijze hierbij aangehecht. De kern van die zienswijze was dat het door cliënte te ontwikkelen gebied - hoewel cliënte daartoe reeds een concreet plan had uitgewerkt, welk plan was besproken met gemeente en provincie en waar bovendien een principeverzoek voor lag en welk plan daarnaast ruimtelijk inpasbaar is - onterecht niet als zoekgebied was aangewezen en daarmee de facto zou worden uitgesloten met de omgevingsvisie zoals deze destijds in ontwerp ter inzage lag. Dit, terwijl over het concrete plan van cliënte en het principeverzoek in de motivering met geen woord werd gesproken. Nu gebeurt echter met het ontwerp beleidskader feitelijk eigenlijk weer precies hetzelfde. Het binnen uw gemeente bekende plan van cliënte wordt uitgesloten terwijl hier met geen woord concreet over wordt gerept.

Uiteindelijk is de omgevingsvisie destijds vastgesteld door uw Raad en helaas is de locatie van cliënte daarbij in de omgevingsvisie niet conform de zienswijze van cliënte alsnog aangewezen als zoekgebied. Voor de volledigheid hierbij de figuur waarop de locatie duidelijk staat aangegeven:



Hoewel de locatie in de omgevingsvisie tot teleurstelling van cliënte uiteindelijk niet is aangewezen als zoekgebied, is door uw Raad tijdens de vergadering van 22 februari 2022 wél een belangrijk amendement aangenomen en een wijziging vastgesteld op de ontwerp-omgevingsvisie bij de vaststelling van de Omgevingsvisie. Als **bijlage 3** wordt het amendement aangehecht. Cliënte noemt hier in het bijzonder de volgende passage:

Met het zoekgebied wordt duidelijk waar initiatieven voor opwek van zonneenergie afweegbaar zijn. In uitzonderingsgevallen willen we daar van af kunnen wijken, bijvoorbeeld als initiatieven een aantoonbare meerwaarde opleveren voor de doelen die we aan het betreffende gebied stellen. Zo valt de groen-blauwe natuurzone buiten het zoekgebied. Als initiatieven uiteindelijk een meerwaarde opleveren voor de doelen die we hier nastreven (natuur, landschap, biodiversiteit e.d.), kan overwogen worden om mee te werken aan initiatieven buiten het zoekgebied. In het agrarisch cultuurlandschap zal dat minder snel aan de orde zijn, omdat zonnevelden eerder afbreuk doen aan het agrarisch cultuurlandschap, dan een meerwaarde opleveren. Deze uitzonderingsmogelijkheid geldt niet voor de uitsluitingsgebieden (Natuurnetwerk Limburg, bestaande bos en natuurgebieden binnen de groen-blauwe mantel en waterwingebieden, conform het provinciale beleid en in de parels zoals die zijn weergegeven op de kaart). Bij voorwaarden die we aan deze uitzonderingssituatie stellen, kan onder andere gedacht worden aan realisatie van het uiteindelijke doel van het gebied (in de groen-blauwe natuurzone is dat natuur, biodiversiteit e.d.), maar ook aan procesvoorwaarden zoals het afsluiten van een overeenkomst, waarin afspraken voor de langere termijn worden vastgelegd.

Met dit amendement heeft de Raad besloten dat er naast de aangewezen zoekgebieden ruimte moet zijn voor uitzonderingsgevallen in het kader van concrete initiatieven, bijvoorbeeld als er sprake is van een aantoonbare meerwaarde. In die gevallen kan overwogen worden om mee te werken aan initiatieven die buiten het zoekgebied zijn gelegen. De Raad heeft hiermee nadrukkelijk flexibiliteit willen borgen en kansen voor concrete projecten. Met het ontwerp-beleidskader gebeurt echter hetzelfde als met de omgevingsvisie destijds: vier gebieden worden concreet als mogelijkheid aangewezen en overige gebieden worden beleidsmatig in het geheel uitgesloten. Voor concrete plannen in andere gebieden dan de aangewezen vier gebieden is beleidsmatig al geen mogelijkheid meer, terwijl dit op zichzelf goed onderbouwde en passende projecten kunnen zijn. Het beleid is daarmee ook geen uitwerking van het door uw Raad vastgestelde amendement. De ruimte voor concrete initiatieven ontbreekt en de uitwerking is te beperkend door slechts twee uitzonderingsgebieden aan te wijzen zonder het bijvoorbeeld concrete plan van cliënte te betrekken bij de vaststelling van het beleid. Voor het plan van cliënte zelf geldt zelfs dat hiervoor reeds een principeverzoek ligt en daar moet op zijn minst aandacht aan besteed worden.

Hier komt bij dat de Raad met het amendement in februari overweegt dat dat ontwikkelingen omtrent zonne-energie op agrarisch cultuurlandschap minder gewenst zullen zijn dan ontwikkelingen in de groenblauwe mantel. Zowel de twee in het beleid opgenomen uitzonderingsgebieden als het zoekgebied vallen binnen een agrarisch cultuurlandschap. Dit is dan ook strijdig met het raadsbesluit.

Cliënte komt tot de conclusie dat de inhoud van het ontwerp op meerdere punten in strijd is met het raadsbesluit van 22 februari 2022. Reeds om die reden kunt u het beleidskader niet vaststellen.

II. *Zonnepark Osen*

Het voorgaande is voor cliënte met name van belang omdat het concrete plan van cliënte wordt uitgesloten binnen dit Ontwerp Beleidskader- en afwegingskader grootschalige energieopwekking Zon, terwijl uw Raad dit concrete plan destijds nu juist niet heeft willen uitsluiten. Ten aanzien van de voorgeschiedenis wordt verwezen naar bijlage 2. Het uitgewerkte principeverzoek van januari 2021 met bijlagen is daarmee overgelegd. Het plan is sinds 2019 besproken met uw gemeente. Vanuit de ambtenaren en vanuit het college was er juist een positieve grondhouding voor ontwikkeling van een zonnepark in dit gebied en dat heeft de grondslag gevormd voor cliënte om het plan verder uit te werken. Het initiatief is afkomstig van de grondeigenaren en zij zijn samen met cliënte gaan werken aan de vormgeving van het plan. Cliënte heeft in het principeverzoek reeds zorgvuldig uitgewerkt dat maatregelen worden genomen terzake de kans dat het gebied overstroomt bij hoogwater. Cliënte heeft reeds onderzocht en met de gemeente besproken hoe het park landschappelijk zal worden ingepast. Het uitgangspunt daarbij is dat bij de inpassing het bestaande landschap wordt gerespecteerd en blijft behouden. De bestaande kwalitatieve structuren blijven zoveel mogelijk behouden en worden versterkt. Cliënte wil bij de realisatie van het zonnepark bovendien direct investeren in natuurontwikkeling ter plaatse en daarover is ook reeds overleg gevoerd met Het Limburgs Landschap. Na indiening van het principeverzoek is er verder overleg gevoerd met de gemeente, met Het Limburgs Landschap, met het Waterschap, Rijkswaterstaat en andere betrokkenen waaronder ook de LLTB. De grondhouding van alle partijen is steeds zeer positief geweest. Ook vanuit rivierkundig perspectief zijn er geen bezwaren. Het is een doordacht plan dat passend is op de locatie, bijdraagt aan de doelstelling voor duurzame energie en bijdraagt aan de beoogde transitie naar natuur op deze locatie. Bovendien zijn er geen nadelige effecten voor omwonenden. Reeds om deze

reden kan cliënte dan ook niet volgen dat het plan niet zou passen binnen de reeds geldende beleidskaders. Het tegendeel is volgens cliënte het geval. Het plan had dan ook door de eerste 'zeef' moeten komen.

Het principeverzoek is aangehouden en daarmee is cliënte in de wacht gezet, in afwachting van het vormgeven van een beleidskader. Na de vaststelling van omgevingsvisie zouden er concrete uitgangspunten worden uitgewerkt met het beleidskader waaraan een concreet plan getoetst kan worden. Echter wordt met het huidige beleidskader naast een toetsingskader wederom een groot gedeelte van het grondgebied zonder meer uitgesloten. Opnieuw wordt het plan van cliënte categorisch uitgesloten zonder nadere onderbouwing. Gelet op het uitgedragen vertrouwen kan ook nu niet zonder meer aan het concrete initiatief van cliënte voorbij worden gegaan. Er is sprake van een concreet initiatief, dat al sinds januari 2021 kenbaar is, het plan is volledig onderbouwd en kan dan ook bij de vaststelling van het beleidskader al worden beoordeeld terzake de ruimtelijke aanvaardbaarheid. Het is duidelijk wat het initiatief is, op welke percelen het is voorzien en het is ruim op tijd kenbaar gemaakt. Onder deze omstandigheden dient uw Raad het voorliggende plan vanzelfsprekend mee te nemen bij de totstandkoming van een vast te stellen beleids- en afwegingskader. Indien het nu zonder motivering en ondanks het reeds lopende traject niet wordt meegenomen in het beleidskader én – sterker nog- zelfs wordt uitgesloten, dan is dat in strijd met het vertrouwensbeginsel, met de vereiste zorgvuldigheid en in strijd met de motiveringsplicht.

III. Energiekansenkaart en de toepassing van 'zeven' – motivering en zorgvuldigheid

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van beleid een bepaalde afwegingsruimte. Die ruimte is evenwel begrensd en uw Raad is gebonden aan de plicht tot belangenafweging, het zorgvuldigheidsbeginsel en vanzelfsprekend dienen beleidsmatige keuzes goed te worden gemotiveerd. In de eerste plaats wordt hierbij aangesloten bij de zienswijze zoals deze in november 2021 is ingediend. De daarin genoemde gebreken ten aanzien van de zorgvuldigheid en motivering kleven immers evengoed aan onderhavige beleidskader.

In het geval van het plan voor zonnepark Osen is er sprake van een concreet initiatief dat kennelijk niet als zodanig bij de voorbereiding van het beleidskader is betrokken. Er wordt in ieder geval met geen woord over gerept en dat is gezien het verleden bijzonder en dat wekt wederom bevreemding. Op zichzelf is deze handelwijze ook onzorgvuldig. Er is steeds overleg gevoerd met de

betrokken partijen, Het Limburgs Landschap, het Waterschap, grondeigenaren én met de gemeente, en daarmee was en is het plan dan ook volledig bekend.

Op pagina 18 wordt gesteld dat met de eerste zeef verschillende beleidslagen over elkaar heen worden gelegd. Vervolgens zouden 8 gebieden overgebleven zijn en het gebied van zonnepark Osen zit daar al niet meer bij. Ook met een verwijzing naar de bijlagen wordt deze beslissing niet nader onderbouwd en wederom wordt het plan van cliënte dan ook ongemotiveerd uitgesloten. Over de voorbereiding en de concrete aspecten van het plan wordt geen enkele overweging opgenomen. Dit kan vanzelfsprekend niet in stand blijven, te meer niet daar het plan van cliënte nadrukkelijk wel binnen de verschillende beleidslagen gerealiseerd kan worden. Indien getoetst wordt aan het beleid past het plan van cliënte hier nadrukkelijk wel in.

Deze handelswijze heeft bovendien verstrekkende gevolgen voor plannen in het algemeen. Wederom wordt hier aangevoerd dat het beleidsmatig aan de voorkant blokkeren van ontwikkelingen weliswaar mogelijk is maar alleen als daar goede argumenten voor zijn en er duidelijk belangen zijn onderzocht en afgewogen. In het ontwerp is echter op geen enkele wijze inzicht geboden in de afwegingen die zijn gemaakt om 8 gebieden na de eerste zeef over te houden en het gebied Osen uit te sluiten. Het plan Osen is niet in beeld gebracht en er volgt derhalve ook niet waarom het gebied wel of niet geschikt wordt geacht voor realisatie van een zonnepark.

Herhaald wordt dat het zonnepark op de locatie in Osen niet strijdig is met de voorliggende visie en het inhoudelijke beleid. In het principeverzoek zijn verschillende beleidslagen reeds getoetst en hieruit blijkt juist dat het plan daarbinnen past. Het zonnepark kan zodanig worden ingepast dat de natuurlijke omgeving wordt bevorderd. Een zonnepark zoals Greenbuddies beoogt draagt al direct bij aan de natuurwaarden in het gebied. In een proces van 'rewilding' wil Greenbuddies de gekochte grond inpassen met verschillende lokale flora en fauna. Arcadis is partner van Greenbuddies terzake het rewilden van het gebied. Inmiddels heeft Arcadis ook al een rewilding-plan opgesteld en dat plan is bijgevoegd bij de eerder ingediende zienswijze. Het zonnepark wordt zorgvuldig landschappelijk ingepast. Het gebied zal meteen in eigendom aan het Limburgs Landschap overgedragen worden en er zal maximale ruimte zijn voor natuur en bodemherstel. Door ruimte te geven aan natuurontwikkeling levert het zonnepark een bredere bijdrage aan een duurzaam landschap.

Het zonnepark Osen draagt bij aan een duurzaam landschap, draagt bij aan de opgave voor duurzame energieopwekking, alle grondeigenaren zijn enthousiast,

de netaansluiting is gereserveerd, er wordt uitvoerig meegewerkt met de lokale energie coöperatie om lokale investeringen te bevorderen en er is geen hinder voor omwonenden. Uit niets blijkt dat bij de voorbereiding van dit ontwerp het plan voor zonnepark Osen nu wel zorgvuldig is betrokken. Het is onzorgvuldig en daarmee in strijd met artikel 3:2 jo 3:4 Awb om zonder enig inzicht te bieden in de achtergrond, de keuzes en afweging van de gemeente het gebied Osen uit te sluiten voor zonneparken.

Hetzelfde kan wederom gezegd worden omtrent de motivering. Gezien de voorgeschiedenis en de concrete uitgangspunten van het plan voor zonnepark Osen, kan niet volstaan worden met een algemene overweging omtrent de toepassing van de eerste 'zeef'. Het plan is concreet en zal op grond van de eigen merites van het plan meegenomen moeten worden bij de vaststelling van het beleid. Immers leidt het voorgestelde beleid tot uitsluiting.

Het ontwerp is in strijd met de motiveringsplicht ex artikel 3:46 Awb. Gelet op de ernstige motiveringsgebreken kan het beleidskader dan ook niet ongewijzigd worden vastgesteld.

IV. Nee, tenzij-principe

Uit het voorgaande blijkt reeds dat het door cliënte beoogde gebied ten onrechte niet als uitzonderingsgebied is aangewezen. Cliënte verzoekt uw Raad dan ook om het gebied voor het concrete plan Osen als zoekgebied dan wel uitzonderingsgebied aan te wijzen. Volstrekt subsidiair wil cliënte u echter nog een alternatieve benadering meegeven. Uiteindelijk wordt met het huidige beleidskader immers gekozen voor twee zoekgebieden, twee uitzonderingsgebieden en voor uitsluiting van het overige grondgebied als uitsluitingsgebied zonder voorwaarden. Dat is op zichzelf al zeer rigide beleid maar in dit geval is het bovendien strijdig met de door de Raad juist gewenste flexibiliteit. Dit heeft overigens niet alleen gevolgen voor het initiatief van cliënte maar ook voor andere initiatieven. Meer subsidiair geeft cliënte dan ook nog in overweging om toepassing te geven aan het ook door andere gemeenten gehanteerde 'nee, tenzij-principe' voor gronden die niet als zoek- dan wel uitzonderingsgebied zijn aangewezen. Dit principe zou dan kunnen gelden voor het overig gebied zodat maatwerk mogelijk blijft en concrete, kansrijke initiatieven in ieder geval overwogen kunnen worden en niet zonder meer worden uigesloten. Deze methodiek sluit bovendien beter aan bij de Omgevingsvisie en het amendement van de Raad zoals dat in februari is vastgesteld.

Linssen CS ADVOCATEN

CONCLUSIE

Cliënte verzoekt u de zienswijze gegrond te verklaren en het Beleidskader- en afwegingskader grootschalige energieopwekking Zon niet ongewijzigd vast te stellen. Cliënte verzoekt u primair om de percelen waar het zonnepark Osen is beoogd alsnog op te nemen als zoekgebied. Subsidiair verzoekt zij u om het gebied in ieder geval aan te wijzen als uitzonderingsgebied. Het huidige ontwerp beleidskader sluit het concrete plan van cliënte immers uit. Meer subsidiair verzoekt cliënte u om in het geheel geen uitsluitingsgebied vast te stellen maar om voor dat grondgebied te kiezen voor het 'nee, tenzij-principe' opdat concrete initiatieven niet op voorhand worden uitgesloten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

mr. W.P.N. Remie

Bijlage 1

Linssen c.s. Advocaten
Postbus 246
5000 AE TILBURG

GEMEENTE MAASGOUW.

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Maasgouw

Nr. 489129

3 november 2022

Ontwerp Beleidskader- en afwegingskader grootschalige energieopwekking Zon

Burgemeester en wethouders van Maasgouw maken, op grond van artikel 4.2 van de Inspraakverordening Maasgouw, bekend dat het ontwerp van het 'Beleids- en afwegingskader grootschalige energieopwekking Zon' (verder: Ontwerp Beleidskader Zon) voor ingezetenen en belanghebbenden ter inzage ligt.

Ontwerp Beleidskader Zon

Het Ontwerp Beleidskader Zon is een uitwerking van de Omgevingsvisie Maasgouw, vastgesteld op 22 februari 2022. Het Ontwerp Beleidskader Zon bevat beleid waarmee de gemeente voor initiatieven op het gebied van een grootschalige opwek van duurzame energie in de vorm van zonne-energie een afweging kan maken of initiatieven wenselijk zijn of niet.

Met dit Ontwerp Beleidskader Zon kunnen initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking door zonne-energie op een objectieve en eenduidige manier worden beoordeeld door de gemeente Maasgouw.

Bij initiatieven die wenselijk zijn, kan de beoordeling uit het Beleidskader Zon vervolgens in de ruimtelijke afwegingen van de gemeente worden gebruikt bij de behandeling van de benodigde ruimtelijke procedures voor de realisering van de initiatieven.

Hiermee wil de gemeente Maasgouw een goede en passende bijdrage leveren aan de opgave voor de energietransitie.

Wat ligt ter inzage?

Het Ontwerp Beleidskader Zon met bijbehorende bijlagen ligt ter inzage.

Welk gebied is dit?

Het Ontwerp Beleidskader Zon betreft het hele grondgebied van de gemeente Maasgouw.

Wanneer ligt dit ter inzage?

Het Ontwerp Beleidskader Zon met bijbehorende bijlagen ligt vanaf vrijdag 4 november 2022 tot en met donderdag 1 december (dus gedurende 4 weken) ter inzage.

Waar is dit raadpleegbaar?

1. Het Ontwerp Beleidskader Zon met bijbehorende bijlagen is raadpleegbaar in de informatieruimte van het gemeentehuis in Maasbracht, Markt 36 in Maasbracht (op werkdagen, tijdens de openingstijden van het gemeentehuis, behalve tijdens de avondopenstelling).
2. Het Ontwerp Beleidskader Zon met bijbehorende bijlagen wordt tevens langs elektronische weg beschikbaar gesteld via www.gemeentemaasgouw.nl.

Zienswijzen

Gedurende de termijn van terinzagelegging kunnen ingezetenen en belanghebbenden schriftelijk of mondeling een zienswijze over het Ontwerp Beleidskader Zon kenbaar maken. Een schriftelijke zienswijze kunt u richten aan de gemeenteraad van Maasgouw, Postbus 7000, 6050 AA MAASBRACHT. Voor het indienen van een mondelinge zienswijze moet u een afspraak maken.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Maurice Borgignons van het team Fysiek Domein, tel. (0475) 85 25 00.

Vervolg

De gemeenteraad zal een besluit nemen over de vaststelling van het 'Beleids- en afwegingskader grootschalige energieopwekking Zon'. De eventuele zienswijzen, die worden ingediend, zullen bij de besluitvorming worden betrokken.

Maasbracht, 3 november 2022

Burgemeester en wethouders van Maasgouw

Bijlage 2

Linssen c.s. Advocaten
Postbus 246
5000 AE TILBURG

Linssen cs

Linssen cs Advocaten
Willem II straat 29a
5038 BA Tilburg
Postbus 246
5000 AE Tilburg
T: 013 542 04 00
F: 013 543 04 08
www.linssen-advocaten.nl
linssen@linssen-advocaten.nl

mr. Th.J.H.M. Linssen
prof. mr. A.C. van Schaick
prof. mr. J.B.M. Vranken
mr. dr. J.M.M. Menu
mr. M.J.J.E. Stassen
mr. dr. J.J.J. de Rooij
mr. A.M. van Schaick
mr. R. Teerink
mr. W.P.N. Remie
mr. J.E.A.J.C. van de Laak
mr. T.C.J.A. van de Laak
mr. dr. N.E. Groeneveld–Tijssens
mr. M.I.J. Toonders
mr. M. Hofland
mr. E.H.E.J. Wijnen
mr. L.H.H. Verhoeven
mr. dr. J.J.A. Braspenning
mr. J.H.D. Elings
mr. C.A. Pietsch
mr. C.S. Hoitink

AANTEKENEN

Aan de gemeenteraad van Maasgouw
Postbus 7000
6050 AA MAASBRACHT

Tevens per fax: 0475 – 46 61 84

Tilburg, 3 november 2021

Inzake : Greenbuddies/Maasgouw
Dossier : 452210450
Omschrijving : **Zienswijze**
Uw ref : Ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw

Geachte raad, geacht raadslid,

Tot ons wendde zich cliënte, Greenbuddies Energy BV, zaakdoende aan Schimmelt 2-16 te (5611 ZX) Eindhoven, ter zake het navolgende.

Cliënte legde aan ons voor het ontwerp van de Omgevingsvisie voor Maasgouw. Het ontwerp is gepubliceerd in het Gemeenteblad onder nummer 322683 op 23 september 2021. Bijgevoegd treft u de bekendmaking aan als **bijlage 1**. Het ontwerp ligt tot en met 4 november 2021 ter inzage. Meer specifiek gaat het voor cliënte om de onderdelen van de visie terzake ontwikkeling van duurzame energie.

Met het ontwerp en de aanwijzing van zoekgebieden voor opwekking van duurzame energie, kan cliënte zich niet verenigen. Wij lichten dit nader toe.

1. *Aanleiding - Zonnepark Osen*

Reeds enkele jaren geleden is het idee ontstaan voor de ontwikkeling van een zonnepark in Osen. Eric Giessen en Jos Schlangen hebben dit idee verder opgepakt. Als directeur van Greenbuddies Energy BV heeft Jos Schlangen een unieke samenwerking kunnen opzetten met het bedrijf Greenbuddies. Specifiek ligt er vanuit cliënte het plan voor om op de percelen kadastraal bekend Heel, sectie C, nummers 4348, 4743, 3850, 3845, 3841 en 4416, een zonnepark te ontwikkelen.

Linssen cs Advocaten verricht haar diensten uitsluitend onder toepasselijkheid van haar algemene voorwaarden, die op de achterzijde van deze brief staan afgedrukt.

In 2019 zijn de gesprekken met de gemeente opgestart. Vanuit de ambtenaren en vanuit het college was er een positieve grondhouding voor ontwikkeling van een zonnepark in dit gebied. Dat heeft de grondslag gevormd voor cliënte om het plan verder uit te werken. Het initiatief is afkomstig van de grondeigenaren en zij zijn samen met cliënte gaan werken aan de vormgeving van het plan.

Het nader onderzoek heeft geresulteerd in een principeverzoek dat in januari 2021 bij de gemeente Maasgouw is ingediend. Als **bijlage 2** treft u het principeverzoek aan. De beoogde locatie voor het zonnepark Osen ligt verspreid over een zestal percelen. Het gebied grenst aan de zuidkant aan een dijk onder beheer van Rijkswaterstaat. Ten noorden van de locatie ligt 'De Slaag'. Aan de overkant van de Maas ligt de Essent Clauscentrale. Het voorgestelde gebied ligt niet in direct zicht van omwonenden.

De gronden hebben momenteel de bestemming 'Agrarisch met waarden', alsmede een dubbelbestemming 'Waterstaat – Stroomvoerend rivierbed'. Cliënte heeft in het principeverzoek reeds zorgvuldig uitgewerkt dat maatregelen worden genomen terzake de kans dat het gebied overstroomt bij hoogwater. De zonnepanelen komen op een hogere draagstructuur, die extra versterkt is om de grotere krachten door wind en water op te kunnen nemen. Deze draagconstructie is eveneens geschikt voor bescherming tegen beschadiging door stromend water. De zonnepanelen komen op 1,5 meter hoogte te liggen zodat waterschade wordt voorkomen. Cliënte heeft naar aanleiding van het hoogwater van juli 2021 ook door fysiek onderzoek ter plaatse vastgesteld dat het voorlopig technisch ontwerp afdoende is. Een draagconstructie van 1,5 meter is gelet op de hoogte van de waterstand bij overstroming afdoende. De draagconstructie is voorts geschikt voor de stroming van het water. Ter plaatse is vastgesteld dat geen sprake is geweest van veel stroming in het gebied, maar van stilstaand stijgend water.

Voorts heeft cliënte reeds onderzocht en met de gemeente besproken hoe het park landschappelijk zal worden ingepast. Uitgangspunt is dat bij de inpassing het bestaande landschap wordt gerespecteerd en blijft behouden. De bestaande kwalitatieve structuren blijven zoveel mogelijk behouden en worden versterkt. Cliënte wil bij de realisatie van het zonnepark direct investeren in natuurontwikkeling ter plaatse. Daarover is ook reeds overleg gevoerd met Het Limburgs Landschap. Een geconcretiseerd plan van welke natuur exact direct ontwikkeld zal worden, wordt opgesteld in samenspraak met Het Limburgs Landschap. Een groot voordeel van het direct investeren in natuurontwikkeling is dat daarmee nu reeds gevolg wordt gegeven aan de visie voor het gebied.

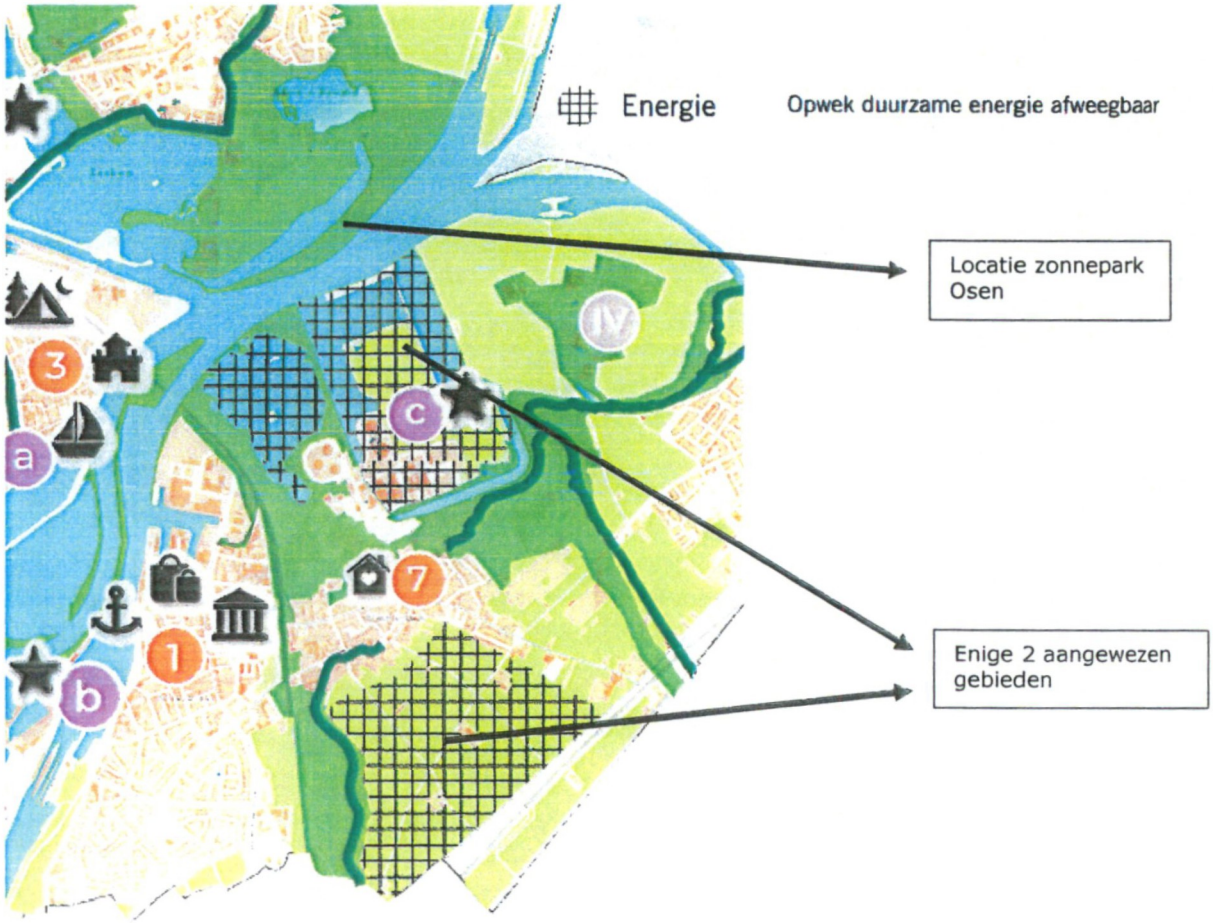
Onze cliënte heeft het principeverzoek ingediend in januari 2021. In de periode nadien is er verder overleg gevoerd met de gemeente, met Het Limburgs Landschap, met het Waterschap, Rijkswaterstaat en andere betrokkenen waaronder ook de LLTB. De grondhouding van alle partijen is zeer positief. Ook vanuit rivierkundig perspectief zijn er geen bezwaren. Het is een doordacht plan dat passend is op de locatie, bijdraagt aan de doelstelling voor duurzame energie en bijdraagt aan de beoogde transitie naar natuur op deze locatie. Bovendien zijn er geen nadelige effecten voor omwonenden.

Vervolgens is het principeverzoek aangehouden vanwege de ontwikkeling van een beleidskader. Het beleidskader is thans vervat in het voorliggende ontwerp van de nieuwe Omgevingsvisie.

Tot grote teleurstelling en ontsteltenis van onze cliënte is er ondanks het concrete plan en het voorliggende principeverzoek geen gevolg op gekomen in de visie. In het ontwerp is voorzien in een selectie van twee zoekgebieden waar het opwekken van duurzame energie afweegbaar is. Op pagina 13 van het ontwerp staat het volgende:

"Duurzame opwekking van energie kan alleen in de daarvoor geselecteerde gebieden plaats vinden onder voorbehoud van een landschapstoets."

In onderstaande figuur is een uitsnede van de visiekaart opgenomen. Daarop is zichtbaar dat het gebied waar het zonnepark Osen is beoogd, een groen-blauwe natuurzone is ingetekend én niet als gebied voor duurzame energie is aangewezen. Tevens zijn de enige twee aangewezen gebieden voor duurzame energie ingetekend met het raster.



Figuur 1 - Visiekaart

2. *Principeverzoek en positieve grondhouding*

In een omgevingsvisie legt een gemeente vast hoe ze de taken invult om haar ambities en beleidsdoelen te halen. Er moet instaan hoe het beleid doorwerkt en welke middelen daarvoor worden ingezet.

De omgevingsvisie is het nieuwe instrument onder de Omgevingswet. Vooral van belang is dat in de visie wordt bepaald wat de hoofdlijnen zijn voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, wat de voorgenomen ontwikkelingen zijn, van het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied. Onder 'ontwikkeling' valt volgens artikel 3.2 Omgevingswet de aanleg van bijvoorbeeld infrastructuur en ontwikkelingen terzake energietransitie c.q. duurzame energie-opwekking. Zonneparken vallen dus onder ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie is dus bij uitstek het instrument om een duidelijk en zorgvuldig beleidskader te bieden voor waar wel en/of waar niet zonneparken toe te staan. Waarbij rekening dient te worden gehouden met reeds op handen zijnde (concrete) ontwikkelingen.

In het ontwerp lijkt er nu voor te zijn gekozen om slechts twee gebieden aan te wijzen als potentieel gebied voor zonneparken én om de rest van het gehele grondgebied per definitie uit te sluiten. Het gebied Osen is daarmee nu beoogd te worden uitgesloten voor realisatie van een zonnepark.

De handelwijze van de gemeente is daarmee in de eerste plaats in strijd met het vertrouwen dat wordt ontleend aan de positieve grondhouding die namens het college is uitgesproken. De positieve uitlatingen over het voorgenomen plan Zonnepark Osen zijn het startsein geweest om het plan verder uit te werken en om te investeren in onderzoek en planvorming. Ook heeft Greenbuddies reeds voldoende capaciteit (betaald) gereserveerd bij het hoogspanningsstation in Merum. De benodigde netaansluiting is gegarandeerd.

In navolging op de gevoerde gesprekken is ook een formeel principeverzoek ingediend. Daarbij zat de gewenste en noodzakelijke onderbouwing voor het verlenen van medewerking aan het plan. Vervolgens is het principeverzoek aangehouden – is cliënte in de wacht gezet – in afwachting van het vormgeven van een beleidskader. Gelet op het uitgedragen vertrouwen kan nu niet aan het concrete initiatief van cliënte voorbij worden gegaan.

Er is sprake van een concreet initiatief, dat al sinds januari 2021 kenbaar is, het plan is volledig onderbouwd en kan dan ook bij de vaststelling van de omgevingsvisie zijn beoordeeld terzake de ruimtelijke aanvaardbaarheid. Het is duidelijk wat het initiatief is, op welke percelen het is voorzien en het is ruim op tijd kenbaar gemaakt. Onder deze omstandigheden dient uw raad het voorliggende plan vanzelfsprekend mee te nemen bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. Indien het nu zonder motivering en ondanks het reeds lopende traject niet wordt meegenomen in de visie én zelfs wordt

uitgesloten, dan is dat in strijd met het vertrouwensbeginsel, met de vereiste zorgvuldigheid en in strijd met de motiveringsplicht.

Het plan is concreet, tijdig kenbaar, ruimtelijk inpasbaar en past bovendien binnen de doelstelling van de gemeente aangaande de fysieke leefomgeving. Het verzoek is dan ook om: 1) de locatie Osen aan te duiden als 'te ontwikkelen gebied voor duurzame energie' of 2) de locatie Osen aan te duiden als 'Opwek duurzame energie afweegbaar' (zijnde zoekgebied).

3. Zorgvuldigheidsbeginsel

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van een omgevingsvisie een bepaalde afwegingsruimte. Die ruimte is evenwel begrensd en uw raad is gebonden aan de plicht tot belangenafweging en het zorgvuldigheidsbeginsel.

In het geval van het plan voor zonnepark Osen is er sprake van een concreet initiatief dat niet in de voorbereiding van de omgevingsvisie is betrokken. Er wordt in ieder geval met geen woord over gerept in de visie en dat wekt vanzelfsprekend bevreemding. Op zichzelf is deze handelwijze ook onzorgvuldig. Er is tot aan het moment dat het ontwerp ter inzage kwam overleg gevoerd met de betrokken partijen, Het Limburgs Landschap, het Waterschap, grondeigenaren én met de gemeente, en daarmee was het plan dan ook volledig bekend. De voorbereiding lijkt er derhalve te zijn geweest, maar het resultaat is op geen enkele wijze in het ontwerp van de visie terecht gekomen. Het zonder een argument niet meenemen van het plan is onzorgvuldig. Weliswaar is een Omgevingsvisie niet gericht op specifieke individuele plannen maar het beleidsmatig niet meenemen van een gebied terwijl bekend is dat daar concrete plannen zijn en worden voorbereid is onrechtmatig. Te meer nu niet gemotiveerd kan worden waarom het gebied niet aangewezen kan worden.

Enerzijds is er wel participatie en transparantie geweest in het voortraject, maar bij het daadwerkelijk ter inzage komen van het ontwerp is de transparantie volledig verdwenen. De resultaten van de participatie aan de voorzijde zijn op onzorgvuldige wijze achterwege gelaten.

Uit het ontwerp volgt dat er twee gebieden zijn aangewezen als zoekgebied (duurzame energie afweegbaar) en dat de rest van het grondgebied is uitgesloten voor opwekking van duurzame energie. Dit gaat ver en heeft verstrekkende gevolgen. Beleidsmatig aan de voorkant ontwikkelingen blokkeren kan uiteraard alleen maar als daar goede argumenten voor zijn. In het ontwerp is echter op geen enkele wijze inzicht geboden in de afwegingen die zijn gemaakt om deze twee gebieden wel aan te wijzen en het gebied Osen uit te sluiten. Slechts zeer beperkt volgt uit het ontwerp hoe wordt omgegaan met de opgave voor opwekking van duurzame energie. Onderstaand zijn de passages over zonne-energie uit het ontwerp opgenomen.

Op pagina 9 staat het volgende:

"Uit de RES voor Noord- en Midden-Limburg blijkt dat er in Maasgouw beperkte mogelijkheden zijn voor het grootschalig opwekken van duurzame energie. Vanwege planologsiche beperkingen en landschappelijke kwaliteiten is windenergie nagenoeg uitgesloten. Na uitsluiting van het natuurnetwerk Limburg en enkele landschappelijk kwetsbare gebieden, komen er voor zonne-energie maar enkele gebieden in aanmerking. Aantasting van het landschap door zonnevelden is ook daar niet gewenst, zodat we zonne-energie in die gebieden afweegbaar hebben gesteld. Tegelijkertijd staan we voor de opgave om duurzame energie op te werken. Het landschappelijk raamwerk helpt om die afweging te kunnen maken."

Op pagina 13 staat:

"Duurzame opwekking van energie kan alleen in de daarvoor geselecteerde gebieden plaats vinden onder voorbehoud van een landschapstoets."

Op pagina 26 staat:

"Daarnaast staat het agrarisch cultuurlandschap ook open voor andere functies, zoals het opwekken van duurzame energie (zoals zonnevelden in de daarvoor aangewezen zoekgebieden) of recreatie. Voorwaarde is dat nieuwe ontwikkelingen landschappelijk in te passen zijn, dan wel dat er op andere wijze wordt bijgedragen aan de kwaliteit van het landschap."

Op pagina 28 staat:

"De gemeente hanteert twee criteria bij het toetsen van initiatieven voor zonne-energie:

- *Landschappelijke kwaliteit. (...)*
- *Lokaal draagvlak en lokale baten (...)"*

Uit het ontwerp van de visie volgt niet dat de gebieden zorgvuldig zijn onderzocht. Het plan Osen is niet in beeld gebracht en er volgt derhalve ook niet waarom het gebied wel of niet geschikt wordt geacht voor realisatie van een zonnepark.

Voorts blijkt ook niet hoe de afweging heeft plaatsgehad dat de twee gebieden die wel zijn aangewezen als zoekgebied wel in aanmerking moeten komen. De twee zoekgebieden zijn naar het oordeel van cliënte ongeschikt en de realisatie van een zonnepark in die gebieden is onhaalbaar.

Het zuidelijke zoekgebied wordt omringd door omwonenden. Er bevindt zich een woonwijk in het midden van het gebied. Voorts heeft daar nog geen onderzoek onder grondeigenaren plaatsgevonden. Voornoemde in tegenstelling tot het plan Osen. Dat gebied is geheel uit het zicht van alle omwonenden en de grondeigenaren werken reeds mee aan realisatie van het zonnepark.

Het noordelijke zoekgebied bevindt zich grotendeels op het water en dat betreft een in- en uitvaartgeul. Er is daar veel stroming in het gebied en derhalve ongeschikt.

Voor beide gebieden heeft voorts te gelden dat er geen capaciteit meer beschikbaar is bij elektriciteitscentrales voor een aansluiting van een zonnepark. Greenbuddies heeft voor het plan Osen reeds capaciteit gereserveerd waardoor de netaansluiting is verzekerd.

Ook terzake de Zonneladder (Omgevingsvisie provincie Limburg) is de locatie Osen zeer geschikt. De gronden in het zuidelijke zoekgebied hebben een veel hogere agrarische waarde ter vergelijking met Osen, waar de grond laagwaardig is vanuit agrarisch perspectief.

Indien en voor zover uw raad van oordeel is dat de twee zoekgebieden na zorgvuldig onderzoek potentie hebben voor opwekking van duurzame energie, dan geldt nog altijd dat nu niet blijkt hoe de begrenzing van die beide gebieden is bepaald. Het noordelijke gebied bij de Clauscentrale eindigt nu bij de Maas. Het noordelijke gebied omvat de Clauscentrale, het perceel ten noorden, het water 'Molengreend' en de in- en uitvaartgeul. Er wordt niet verklaard waarom de grens van dit zoekgebied niet reikt tot aan De Slaag zodat het gebied Osen daarbinnen valt. Het zoekgebied bij de Clauscentrale kan aansluiten op het gebied bij Osen. Het is thans echter volledig onduidelijk of hier onderzoek naar is verricht.

Tot slot is van belang dat het zonnepark op de locatie in Osen niet strijdig is met de voorliggende visie van het uiteindelijk realiseren van een groen-blauwe natuurzone. Het zonnepark kan zodanig worden ingepast dat de natuurlijke omgeving wordt bevorderd. Een zonnepark zoals Greenbuddies beoogt draagt al direct bij aan de natuurwaarden in het gebied. Het is het voornemen om in termen van de ontwikkeling van een groen-blauwe zone direct het land na afbouw van het zonnepark geheel naar natuur te transformeren. In een proces van 'rewilding' wil Greenbuddies de gekochte grond inpassen met verschillende lokale flora en fauna. Arcadis is partner van Greenbuddies terzake het rewilden van het gebied. Inmiddels heeft Arcadis ook al een rewilding-plan opgesteld. Een afschrift van het rewilding-plan is bijgevoegd als **bijlage 3**. Met het rewilding-plan wordt er al direct gewerkt aan de visie van de gemeente. Het zonnepark wordt zorgvuldig landschappelijk ingepast. Door ruimte te geven aan natuurontwikkeling levert het zonnepark een bredere bijdrage aan een duurzaam landschap.

Het zonnepark Osen draagt bij een aan duurzaam landschap, draagt bij aan de opgave voor duurzame energieopwekking, alle grondeigenaren zijn enthousiast, de netaansluiting is gereserveerd, er wordt uitvoerig meegewerkt met de lokale energie coöperatie om lokale investeringen te bevorderen en er is geen hinder voor omwonenden.

Voornoemde is reeds uitgewerkt in het principeverzoek en nadere onderzoeken voor uitwerking en detaillering van het plan worden voortgezet.

Uit niets blijkt dat bij de voorbereiding van het ontwerp het plan voor zonnepark Osen zorgvuldig is betrokken. Het voorliggende plan past binnen de visie van de gemeente. Het is onzorgvuldig en daarmee in strijd met artikel 3:2 jo 3:4 Awb om zonder enig inzicht te bieden in de achtergrond, de keuzes en afweging van de gemeente het gebied Osen uit te sluiten voor zonneparken.

Een zorgvuldige afweging onder deze omstandigheden dient er naar het oordeel van Greenbuddies toe te leiden dat: 1) de locatie Osen wordt aangeduid als 'te ontwikkelen gebied voor duurzame energie' of 2) de locatie Osen wordt aangeduid als 'Opwek duurzame energie afweegbaar' (zijnde zoekgebied).

4. Motiveringsgebreken

Uit het ontwerp van de omgevingsvisie volgt zoals gezegd niet dat zorgvuldig is onderzocht of het concreet voorliggende plan voor het zonnepark Osen als te ontwikkelen gebied of als zoekgebied moet worden opgenomen in de visie. Er is niet zorgvuldig in beeld gebracht in welke gebieden reeds een ontwikkeling speelt en in welke gebieden wel of niet sprake kan zijn van een afweging om er duurzame energie te gaan opwekken. Slechts zeer summier wordt gesteld dat er twee gebieden zijn aangewezen als zoekgebied en dat daarbij twee criteria worden gehanteerd, namelijk landschappelijke kwaliteit en lokaal draagvlak en lokale baten.

Nog vooropgesteld dat het initiatief voor Osen aan deze criteria voldoet, geldt dat is nagelaten te motiveren waarom het initiatief van Osen geen te ontwikkelen gebied betreft of een zoekgebied is.

Voorts is nagelaten te motiveren waarom de twee zoekgebieden wel zijn aangewezen. Zonder een deugdelijke en kenbare motivering is die aanwijzing willekeurig.

Het aanwijzen van slechts twee zoekgebieden en de rest van het grondgebied uitsluiten voor ontwikkeling van duurzame energie is een zeer vergaand besluit. Deze omgevingsvisie beoogt duidelijke kaders te scheppen om daaraan toekomstige ontwikkelingen te toetsen. Het uitsluiten van de rest van het grondgebied kan niet zonder een zeer zorgvuldige en deugdelijke en kenbare motivering. Die ontbreekt op dit moment volledig. Reeds ook om die reden kan de visie niet ongewijzigd worden vastgesteld.

De visie is aangaande het uitsluiten van de rest van het grondgebied voor ontwikkeling van duurzame energie bovendien innerlijk tegenstrijdig. In het ontwerp van de omgevingsvisie wordt flexibiliteit gepretendeerd. Het aan de voorkant uitsluiten van ontwikkelingen is conflicterend met de idee van het bieden van flexibiliteit teneinde ontwikkelingen juist te faciliteren. Uit het ontwerp volgt nu dat aan de voorkant beleidsmatig ontwikkelingen binnen het gehele grondgebied worden geblokkeerd. Dat kan vanzelfsprekend alleen als daar goede gemotiveerde argumenten voor zijn. Daarvan blijkt nu in het geheel niet. Er is derhalve voor uw raad geen grondslag om over te gaan tot uitsluiting van ontwikkelingen van duurzame energie op grondgebied buiten de

zoekgebieden. Zoals in het geval van het zonnepark Osen zijn er meerdere locaties denkbaar waarbinnen aan de algemene beleidsuitgangspunten uit de Omgevingsvisie kan worden voldaan. Uitsluiten van die gebieden wekt dan bevreemding, te meer daar de wel aangewezen zoekgebieden niet per se of om een duidelijke reden hoog scoren. Eerder is het provinciaal beleid en de Zonneladder al kort genoemd en die spreekt ook van uitsluitingsgebieden. Dan moet het echter gaan om gebieden die om een concrete redenen worden uitgesloten. De uitzonderlijke redenen waarom het voor de hand ligt een gebied uit te sluiten moeten dan uiteraard worden gemotiveerd. Dat gebeurt met deze omgevingsvisie niet terwijl het grootste gedeelte van het grondgebied wordt uitgesloten.

Typerend in het kader van het voorgaande is het reeds vergunde plan 'Zonneweide Hofstraat Maasbracht'. Dit plan is onherroepelijk vergund op 19 november 2020 maar ligt nadrukkelijk buiten de in de Omgevingsvisie aangewezen gebieden. Dit is vanzelfsprekend tegenstrijdig en geeft reeds aan dat de visie onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en gemotiveerd.

Het ontwerp van de omgevingsvisie is in strijd met de motiveringsplicht ex artikel 3:46 Awb. Er is geen motivering gegeven voor het aanwijzen van de twee gebieden. Waarom die gebieden wel en het gebied Osen niet? En er is geen motivering gegeven voor het uitsluiten van de rest van het grondgebied van de gehele gemeente. Dit is pertinent in strijd met de motiveringsplicht. Er is in het geheel geen inzicht verschaft in de door het bestuur gevolgde gedachtegang.

Gelet op de ernstige motiveringsgebreken kan de visie niet ongewijzigd worden vastgesteld.

CONCLUSIE

Cliënte verzoekt u de zienswijze gegrond te verklaren en de omgevingsvisie gewijzigd vast te stellen. Cliënte verzoekt u primair om de percelen waar het zonnepark Osen is beoogd te voorzien van een aanduiding 'te ontwikkelen zonnepark'. Subsidiair verzoekt zij u om het gebied aan te wijzen als zoekgebied 'Opwek duurzame energie afweegbaar'. Tevens verzoekt cliënte u om de rest van het grondgebied niet aan te merken als uitsluitingsgebied.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

mw. mr. E.H.E.J. Wijnen

mr. W.P.N. Remie

[redacted]

Van: Email2fax Servicedesk <noreply@faxservice.nl>
Verzonden: woensdag 3 november 2021 11:30
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fax succesvol verzonden naar 0475466184 [Gemeenteraad brf uit 3-11-2021 Greenbuddies/Maasgouw (452210450) - bk]
Bijlagen: fax.pdf; ATT00001.txt

Naar faxnummer: 0475466184

Onderwerp: Gemeenteraad brf uit 3-11-2021 Greenbuddies/Maasgouw (452210450) - bk

Verzonden: 11/03/21 11:19

Afgeleverd: 11/03/21 11:25:17

Aantal pagina\'s: 9

Bijlage 1

Linssen c.s. Advocaten
Postbus 246
5000 AE TILBURG

GEMEENTE MAASGOUW.

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Maasgouw

Nr. 322683
23 september
2021

Ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw

Op 1 juli 2022 treedt (naar verwachting) de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet verplicht gemeenten om een omgevingsvisie op te stellen voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied.

Burgemeester en wethouders van Maasgouw maken op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 10.7 van het Omgevingsbesluit bekend dat de ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw voor een ieder ter inzage ligt.

Omgevingsvisie Maasgouw

Samen met ketenpartners, belangenorganisaties en inwoners is gewerkt aan het opstellen van de Omgevingsvisie Maasgouw. Deze visie brengt verschillende beleidskaders met elkaar in verband en zorgt voor een overkoepelend integraal afwegingskader voor nieuwe initiatieven. De Omgevingsvisie Maasgouw is opgesteld in de geest van de Omgevingswet en vormt de basis voor het nog op te stellen toekomstige gemeente brede Omgevingsplan.

De Omgevingsvisie Maasgouw bevat het beleid voor de fysieke leefomgeving op hoofdlijnen voor de toekomst van de gemeente Maasgouw. Ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en gezondheid zijn hierin de belangrijkste na te streven basisprincipes. De Omgevingsvisie Maasgouw geeft hiermee richting aan ruimtelijk-maatschappelijke ambities en vraagstukken.

Wat ligt ter inzage?

De ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw ligt ter inzage.

Voor welk gebied is dit?

De ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw betreft het hele grondgebied van de gemeente Maasgouw.

Wanneer ligt dit ter inzage?

De ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw ligt vanaf vrijdag 24 september 2021 tot en met donderdag 4 november 2021 (dus gedurende zes weken) ter inzage.

Waar is dit raadpleegbaar?

1. De ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw is raadpleegbaar in de informatieruimte van het gemeentehuis in Maasbracht, Markt 36 in Maasbracht (op werkdagen, tijdens de openingstijden van het gemeentehuis, behalve tijdens de avondopenstelling). In verband met de maatregelen tegen corona zijn er aangepaste openingstijden voor het gemeentehuis. Het inzien van de ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw kan van maandag t/m vrijdag op afspraak tussen 9.00 en 12.00 uur. Een afspraak kunt u maken via het algemene nummer van de gemeente Maasgouw, 0475-85 25 00.
2. Voorts wordt iedereen in de gelegenheid gesteld de ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw op het gemeentehuis, Markt 36 in Maasbracht, langs elektronische weg te raadplegen (op werkdagen, tijdens de openingstijden van het gemeentehuis, behalve tijdens de avondopenstelling). In verband met de maatregelen tegen corona zijn er aangepaste openingstijden voor het gemeentehuis. Het elektronisch raadplegen van de ontwerp-omgevingsvisie op het gemeentehuis kan van maandag t/m vrijdag op afspraak tussen 9.00 en 12.00 uur. Een afspraak kunt u maken via het algemene nummer van de gemeente Maasgouw, 0475 – 85 25 00.
3. De ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw wordt tevens langs elektronische weg beschikbaar gesteld via www.gemeentemaasgouw.nl.
4. Verder kunt u de ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw langs de elektronische weg op www.ruimtelijkeplannen.nl raadplegen.

Zienswijzen

Gedurende de termijn van terinzagelegging kan eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze over de ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw kenbaar maken. Een schriftelijke zienswijze kunt u richten aan de gemeenteraad van Maasgouw, Postbus 7000, 6050 AA MAASBRACHT. Voor het indienen van een mondelinge zienswijze moet u een afspraak maken.

GEMEENTE
MAASGOUW.

Informatiebijeenkomst

Op donderdag 7 oktober 2021 vanaf 19.00 uur zal in CC Don Bosco in Heel een informatiebijeenkomst worden georganiseerd waarop de ontwerp-Omgevingsvisie Maasgouw nader zal worden toegelicht.

Verdere informatie over de exacte inhoud en locatie van deze bijeenkomst zal bekend worden gemaakt via de gebruikelijke informatiekanalen van de gemeente Maasgouw.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marcel Geurts of Maurice Borgignons van het team Fysiek Domein, tel. (0475) 85 25 00.

Bijlage 2

Linssen c.s. Advocaten
Postbus 246
5000 AE TILBURG

JANUARI 2021

ZONNEPARK OSEN

PRINCIPEVERZOEK

GREEN BUDDIES

1: Inleiding

1.1: **Aanleiding**

Het idee voor de ontwikkeling van een zonnepark op de specifieke locaties in Osen (Maasgouw) is enkele jaren geleden ontstaan tijdens een ontmoeting op de Universiteit Eindhoven van oud-studenten [redacted]

[redacted] is geboren en heeft zijn jeugd doorgebracht in Pol (Heel) en een van de percelen in het plangebied is in eigendom van zijn familie. De familie [redacted] is zeer betrokken bij de energietransitie en staat zeer positief tegenover dit initiatief.

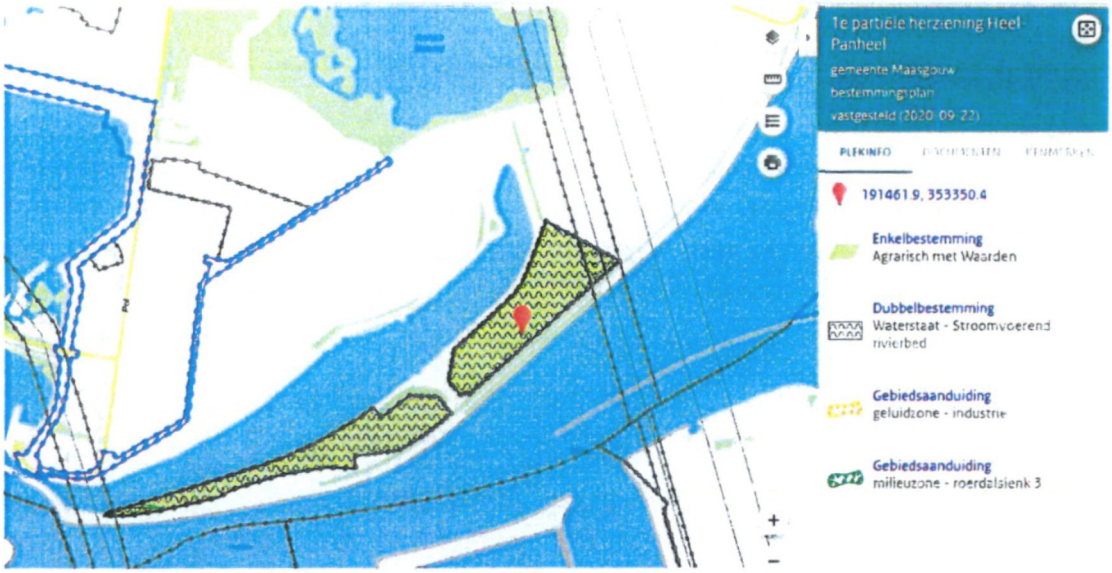
[redacted], ook afkomstig uit Limburg, is sinds eind jaren 80 werkzaam in de zonne-energie en heeft wereldwijd reeds vele projecten mogen ontwikkelen en bouwen. De laatste jaren is hij met name actief op de Nederlandse markt en heeft zich uitsluitend gespecialiseerd in de ontwikkeling en realisatie van grote grondgebonden solar-projecten.

Als directeur van Greenbuddies Energy BV heeft [redacted] een unieke samenwerking kunnen opzetten met het bedrijf Greenbuddies (afkomstig uit Praag) dat reeds vele jaren in Nederland en Europa grote zonneparken bouwt en investeringsmaatschappij KGAL uit München. KGAL herinvesteert gelden van institutionele beleggers en (Nederlandse) pensioenfondsen in met name duurzame energieprojecten.

Al meteen aan het begin van de planvorming voor dit initiatief is samenwerking gezocht met de eigenaren van de buurpercelen te weten de familie [redacted] en Maasgrind BV om zodoende het project een voldoende omvang te geven om succesvolle ontwikkeling te kunnen waarborgen. Ook deze grondeigenaren ondersteunen dit initiatief.

1.2: **Ligging en Grens Besluitgebied.**

Het besluitgebied voor het voorgenomen Zonnepark Osen is verdeeld over verschillende percelen vallend onder de gemeente Maasgouw. De verschillende percelen zijn verdeeld langs de Maas aan de kant van Heel. Zie hieronder op de kaart de in paars gekleurde percelen die ter sprake komen voor het besluitgebied. Meer specifieke informatie over de ligging en grens besluitgebied is te vinden in hoofdstuk 2.



Verder is er sprake van een dubbelbestemming – het gehele gebied in kwestie functioneert als 'stroom voerend rivierbed'. Hier zijn bepaalde voorwaarden aan gehecht, deze zijn terug te vinden in hoofdstuk 3 met betrekking tot beleid. Verder zijn in bijlage 1.0 de gesprekken gespecificeerd en de betreffende berekeningendoor Rijkswaterstaat.

1.4: **Leeswijzer**

Dit principeverzoek is als volgt opgebouwd: hoofdstuk 2 bevat een gedetailleerde beschrijving van het gebied rondom het geplande zonnepark en de bijbehorende algemene project-beschrijving. Vervolgens behandelt hoofdstuk 3 het omgevingsbeleid en alles wat daar aan de orde komt; beginnen bij rijksbeleid (met specifieke aandacht voor het beleid rondom de bouw in een stoom voerend rivierbed), dan provinciaal beleid om uiteindelijk op gemeentelijk beleid uit te komen. Hoofdstuk 4 bevat alle nodige aspecten voortkomend uit het omgevingsonderzoek. Hoofdstuk 5 is een verdieping in de procedures rondom onder andere het draagvlak, lokale participatie en alles wat daar mee te maken heeft. Bij iedere sectie is een conclusie bijgevoegd waarin geconstateerd wordt of het besproken punt wel of geen belemmering voor de Zonnepark Osen veroorzaakt.



Lijst van betreffende percelen van oost naar west:

- HEE01C 04416G0000
- HEE01C 03841G0000
- HEE01C 03845G0000
- HEE01C 03850G0000
- HEE01C 04348G0000
- HEE01C 04743G0000

2.2 Besluitprofiel

2.2.1 De Zonneweide

Zoals aangegeven in sectie 1.3 ligt het plangebied in het overspoelgebied van de Maas. Hierdoor is het niet mogelijk om de bebouwde kom uit te breiden in het plangebied. Het plangebied is op dit moment gedeeltelijk in gebruik als agrarische grond. Doordat het zonnepark zal komen te staan op een weide waar overstroming van de Maas mogelijk is, zullen er bepaalde maatregelen genomen worden om ervoor te zorgen dat er geen schade kan ontstaan aan het zonnepark en de omliggende regio bij overstroming.

In het verleden is het probleem van plaatsing van een zonnepark in een overstromingsgebied opgelost door de zonnepanelen op een hogere draagstructuur te plaatsen, die extra versterkt is om de grotere krachten door wind op te kunnen nemen. Deze versterking heeft als tweede functie het beschermen van de draagstructuur tegen beschadiging door stromend water. In de praktijk komen de

Hoofdstuk 3: Beleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is vastgesteld de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) waarin het Rijk ambities voor Nederland in 2040 zorgvuldig uitlegt. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn deze ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028 en is aangegeven welke nationale belangen daarbij aan de orde zijn. Overheden, burgers en bedrijven krijgen de ruimte om zelf oplossingen te creëren.

In de Structuurvisie infrastructuur en Ruimte worden drie hoofddoelen genoemd voor de middellange termijn (2028):

1) Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
2) Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3) Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het Rijk streeft naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening en het decentraliseren van de elektriciteitsinfrastructuur op de langere termijn. Het doel is het aandeel duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de landelijke energievoorziening te vergroten. De ambitie is dat Nederland in 2040 een competitief internationaal energienetwerk bevat en dat de energietransitie ver gevorderd is. Het is hoofdzakelijk de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden en voldoende stimulans te creëren voor duurzame energievoorzieningen.

Het rijksbeleid voor (duurzame) energie richt zich met name op grootschalige windenergie op land en op zee, doordat hier een grote invloed op de omgeving en de omvang van pas komt. Voor het overige wordt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van duurzame energievoorzieningen neergelegd bij de decentrale overheden zoals provincies en gemeenten.

Conclusie

Aangezien het rijk streeft naar een soepele energie transitie naar duurzame bronnen als wind en zon, past het voorgestelde project Zonnepark Osen in het geheel van de ambities gesteld voor de middellange termijnvisie. Dee drie punten hierboven weergeven worden gewaarborgd. Echter, Zonnepark Osen valt niet onder directe verantwoordelijkheid van het Rijk – deze ligt decentraal bij provincies en gemeenten. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er geen nationale belangen uit de SVIR direct van toepassing zijn.

2. *De realisatie van voorzieningen voor een betere en veiligere afwikkeling van de beroeps- en recreatievaart;*
3. *De realisatie van natuur;*
4. *De realisatie van voorzieningen die onlosmakelijk met de waterrecreatie zijn verbonden;*
5. *De winning van oppervlaktedelfstoffen;*

b. *De volgende niet-rivier gebonden activiteiten:*

1. *Een activiteit met een groot openbaar belang die redelijkerwijs niet buiten het rivierbed kan worden gerealiseerd;*
2. *Een activiteit met een zwaarwegend bedrijfseconomisch belang voor bestaande grondgebonden agrarische bedrijven die redelijkerwijs niet buiten het rivierbed kan worden gerealiseerd;*
3. *Een activiteit die per saldo meer ruimte voor de rivier oplevert op een rivierkundig bezien aanvaardbare locatie;*

Mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- *De situering en uitvoering van bouwwerken dient zodanig te zijn dat het veilig functioneren van waterstaatswerken is gewaarborgd;*
- *De situering en uitvoering van bouwwerken dient zodanig te zijn dat er geen sprake is van een feitelijke belemmering van toekomstige vergroting van de afvoer- of bergingscapaciteit;*
- *De situering en uitvoering van bouwwerken dient zodanig te zijn dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is;*
- *De resterende, blijvende waterstandseffecten of de afname van het bergend vermogen moeten duurzaam worden gecompenseerd, waarbij de financiering en tijdige realisering van de maatregelen gezekerd moet zijn;*
- *Specifiek voor bouwwerken ten behoeve van de onder b.3. Genoemde activiteiten, de gevraagde rivierverruimingsmaatregelen genomen worden, waarbij de financiering en tijdige realisering van de maatregelen gezekerd moet zijn;*
- *De andere aan deze gronden gegeven bestemmingen moeten het oprichten van bouwwerken toelaten.*

Conclusie

De bovenstaande wetgeving op het gebied van stroom voerend rivierbed zorgt ervoor dat er nader overleg met Rijkswaterstaat plaats heeft moeten vinden betreffend de algemene beperkingen die gelden in de planlocatie. Er zijn gedurende de tweede helft van 2020 meerdere gesprekken geweest tussen Greenbuddies en Rijkswaterstaat waaruit blijkt dat Rijkswaterstaat vooralsnog een positieve houding in neemt voor de ontwikkeling van het zonnepark. Betreffend alle hierboven genoemde voorwaarden ontstaan er geen belemmeringen vanuit aspecten zoals veiligheid, waterstandseffecten of waterberging capaciteit. In conclusie kan er worden geconstateerd dat de bouwregels betreffend een stroom voerend rivierbed geen belemmeringen veroorzaken in de planlocatie.

3.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De AMvB Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Met uitzondering van enkele onderdelen is het Barro eind december 2011 in werking getreden. Hierna zijn nog enkele aanvullingen/wijzigingen in werking getreden.

In de AMvB zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. De AMvB Ruimte is gericht op doorwerking van de nationale belangen in bestemmingsplannen. Het gaat om de volgende nationale belangen:

- Rijksvaarwegen.
- Project Mainportontwikkeling Rotterdam.
- Kustfundament.
- Grote rivieren.
- Waddenzee en waddengebied.
- Defensie.
- Hoofdwegen en landelijke spoorwegen.
- Elektriciteitsvoorziening.
- Buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament.
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte).
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.
- Ruimtereservering parallelle Kaagbaan.

Conclusie

Het plangebied voor zonnepark Osen heeft te maken met drie van de bovenstaande nationale belangen: grote rivieren aangezien het project langs de Maas ligt, Elektriciteitsvoorziening aangezien het voorgenomen project grootschalig elektriciteit op gaat wekken, en primaire waterkeringen buiten het kustfundament aangezien aan de zuidkant van de planlocatie een dijk ligt.

De planlocatie ligt in een stroom voerend rivierbed, hierbij komt Artikel 2.4.4 van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening van pas, deze is nauw verbonden met Artikel 33 van Rijkswaterstaat betreffend stroom voerend rivierbed. In het zojuist benoemde artikel 2.4.4 wordt toegelicht betreffend de uitzonderingen die worden gemaakt voor projecten die op een stroom voerend rivierbed uitgevoerd kunnen worden. De opwekking van zonne-energie en windenergie wordt toegestaan indien het project niet redelijkerwijs buiten het rivierbed gerealiseerd kan worden. Dit is wat betreft zonnepark Osen het geval, er is beperkte ruimte beschikbaar in de regio waar het voorgestelde project niet storend is bij bewoners en natuurgebied. De planlocatie is ideaal aangezien er geen zicht op is vanuit natuurgebieden of omwonende gebieden. De uitzondering in artikel 2.4.4 in het Barro geld dus in dit geval – betreffend grote rivieren zijn er geen belemmeringen.

Betreffend artikel 2.8 (elektriciteitsvoorziening) in het Barro zijn er geen belemmeringen betreffend het voorgestelde zonnepark Osen, aangezien het een duurzaam initiatief is dat minder dan 500MW opwekt.

De dijk ten zuiden van het plangebied valt onder het begrip 'waterkering buiten het kustfundament'. Hierdoor is Greenbuddies het afgelopen half jaar veel in gesprek geweest met Rijkswaterstaat. Belangrijk is dat de huidige functie van de dijk op geen enkel punt belemmerd wordt door het voorgestelde zonnepark Osen. Het zonnepark zal komen te liggen achter de dijk, waardoor het pad op

Conclusie

Betreffend het voorgestelde zonnepark Osen zijn er geen belemmeringen vanuit het provinciaal beleid, noch in het POL2014 noch de voortkomende RES Noord-Midden Limburg. In beide deze beleidstukken wordt aangegeven dat windenergie op grote schaal te veel ruimte in neemt en er is weinig draagvlak voor. Hierdoor moet er gericht worden op zonne-energie (grootschalig en boven op daken van o.a. bedrijfsterreinen). Zonnepark Osen zal actief bijdragen aan de verduurzaming van de provincie Limburg voor de komende 25 jaar, daardoor wordt het bereiken van de doelen geconstateerd in het POL2014 zowel als de RES Noord-Midden Limburg versnelt zonder de belemmeringen die grote windturbines met zich meebrengen.

3.2.2 Omgevingsverordening Limburg 2014

De provincie Limburg heeft op 12 december 2014 de Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld. Hierin staan de regels die nodig zijn om het omgevingsbeleid van het POL2014 juridische binding te geven.

3.3 Regionaal en gemeentelijk beleid

3.3.1 Regionale Energie Strategie Noord- en Midden-Limburg

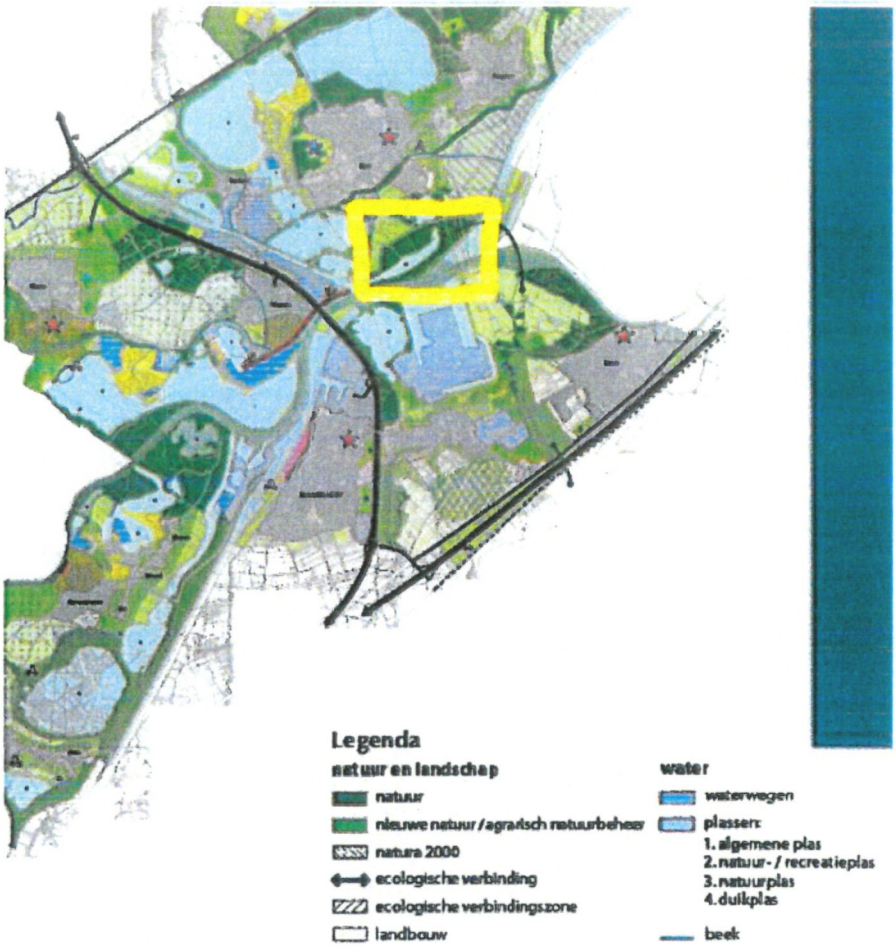
De gemeenten in Noord— en Midden-Limburg werken gezamenlijk aan een 'Regionale Energie Strategie' (RES). In de RES staan concrete maatregelen waarmee de regio gaat bijdragen aan de overkoepelende doelstellingen en afspraken zoals vastgelegd in het nationale Klimaatakkoord als uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Deze dienen uiteindelijk te leiden tot een CO2-reductie in 2030 van ten minste 49% ten opzichte van het jaar 1990.

Om de plannen uit te werken is Nederland opgedeeld in 30 regio's. Maasgouw maakt onderdeel uit van de regio Noord- en Midden-Limburg

Een van de belangrijkste doelstellingen voor de 30 regio's betreft het realiseren van in totaal 35 terra wattuur (TWh) aan opwekkingscapaciteit voor duurzame elektriciteit met windturbines op land ("wind—op—land") en zonneweides ("zon-op-land") per 2030. Dat is naast de 49 TWh die gaat worden opgewekt via windmolens op zee en de 7 TWh (kleinschalige opwekking) middels zonnepanelen op daken.

Binnen de regio Noord en Midden-Limburg wordt gewerkt aan de RES, die in 2021 gereed zal zijn. In de op 21 april 2020 vastgestelde 'Uitgangspuntennotitie RES' is aangegeven dat sprake zal zijn van een energiemix voor Noord en Midden-Limburg die bestaat uit een combinatie van verschillende technologieën gekoppeld aan nieuwe innovatieve vormen van opwekking.

Op basis van de Quintestudie Energietransitiemodel (ETM), d.d. 15 augustus 2019 is aangegeven dat voor de regio een potentie wordt voorzien van 1,0 tot 1,4 Twh aan zonne-energie in 2030. De constructie van Zonnepark Osen binnen de planlocatie draagt bij aan het bereiken van deze doelstelling.



Hierboven op de kaart te zien is de structuurvisie van gemeente Maasgouw. Doordat het betreffende gebied tot voor kort nog een natuurbestemming was, is dit nog in groen gekleurd. Echter staat de pijl er die aangeeft dat het betreffende gebied naar landbouw is veranderd. Dit maakt het mogelijk om zonnepark Osen te realiseren.

Conclusie

Het gemeentelijk beleid van de gemeente Maasgouw is geheel in overeenstemming met het voorgestelde zonnepark Osen. Dit is voornamelijk door het feit dat gemeente Maasgouw zich wil inzetten op het ontwikkelen van duurzame energiebronnen anders dan grote windturbines (deze hebben weinig draagvlak). Zonne-energie op grote schaal is een goede oplossing hiervoor, parken blijven staan voor een duur van 25 jaar waardoor originele agrarische bestemmingsplannen weer kunnen worden voortgezet. Het betreffende gebied heeft geen bestemmingsplannen die van belang zijn voor de uitbereiding van de bebouwde kom, en is daardoor geen belemmering voor de lokale bevolking – meer hierover en over het algemene draagvlak is te vinden in hoofdstuk 5.

Conclusie

Het kan worden geconcludeerd dat er op het vlak van archeologie geen belangen in het betreffende gebied zijn door onder andere het ontgrinden dat in het verleden al heeft plaatsgevonden. De overige percelen zijn niet beoordeeld als waardevol vanuit een archeologisch perspectief. Het is duidelijk dat het voorgestelde Zonnepark Osen geen negatieve invloed heeft op archeologische waarden.

4.1.2 Cultuurhistorie

Geconstateerd kan worden dat – uit de kaarten van ruimtelijke plannen (zie 4.1.1) – er geen cultuurhistorische elementen in of rondom het betreffende gebied liggen. Ten noordwesten van het plangebied ligt een AMK-terrein met nummer 16.748. Dit terrein ligt aan de overkant van het water & recreatiegebied "De Slaag". Het plangebied voor Zonnepark Osen is van uit water & recreatiegebied "De Slaag" niet zichtbaar.

Conclusie

Er zijn geen cultuurhistorische factoren in de directe omgeving die negatief worden aangetast door het voorgestelde Zonnepark Osen.

4.2 Bedrijven en milieuzonering

Het voorgestelde gebied ligt uit het zicht van de bewoners in gemeente Maasgouw, en wordt verder afgeschermd van recreatie activiteiten (bijvoorbeeld plezierbootjes) door een bomen-en-struik randt die zal worden bijgehouden. Verder kan er geconcludeerd worden dat er geen belangen van bedrijven op het gebied zijn die gehinderd zouden kunnen worden door het voorgestelde projectZonnepark Osen. Er lopenelektriciteitskabels boven de drie noordoostelijke percelen (HEE01C 04416G0000, HEE01C 03841G0000, HEE01C 03845G0000) – deze worden beheerd door Tennet. Volgens procedure wordt Tennet op voorhand op de hoogte gesteld van alle betreffende plannen – geconcludeerd kan worden dat er geen hinder voor bedrijven in de omgeving kan worden veroorzaakt door het plan zonnepark Osen.

4.3 Bodem

De constructie van een zonnepark houdt in dat er palen verankerd worden in de bodem (zie 2.2.1). Hierdoor is er geen sprake van afvoer van grond. Ook is te zien in de vorige paragrafen dat er geen belangen zijn met betrekking tot archeologie en cultuurhistorie. Kortom, er zijn geen hindernissen voor het plaatsen van zonnepanelen voor wat betreft de bodem van het geplande gebied. Wel is er sprake van overstromingsrisico – voor meer toelichting rondom onder andere de engineering van de zonnepanelen constructie in verband met waterstroming en hoogte van waterstanden zie sectie 2.2.1 en bijlage no.1 (overleg en berekeningen Rijkswaterstaat).

Conclusie

Het initiatief Zonnepark Osen wordt niet belemmerd door bodem-aspecten.

4.4 Ecologie

In de bijlage is een QuickScan uitgevoerd door Otte Groen Advies in Januari 2021 opgenomen. In de volgende paragraaf worden de conclusies uit dit onderzoek samengevat om een duidelijk overzicht te geven.

Conclusie

Er bevinden zich bevers rondom het plangebied. Door het bijhouden van de bomenrand op de oevers en eventueel het planten van voor-bever-eetbare boomsoorten zal Zonnepark Osen de locatie des te meer geschikt maken voor het bewonen van bevers. Ondanks dat er geen burcht aangetroffen is op of in de directe omgeving van het plangebied zijn er meerdere sporen aan de noordoever geconstateerd. Om de beverpopulatie gezond te houden zal er rekening worden gehouden met de kwetsbare maanden tijdens de constructie. Door een samenstel van verschillende maatregelen zal Zonnepark Osen de beverpopulatie gunstig beïnvloeden waardoor deze beschermde soort gezond in stand blijft.

Verder kan worden geconcludeerd dat er geen diersoorten (beschermd of niet beschermd) op en in de directe omgeving van de planlocatie aangetast worden. Dit is onder andere het geval vanwege het feit dat de bomenranden in stand worden gehouden, en indien nodig/toepasbaar zelfs aangevuld worden door de omgeving zo dier-en-plant-vriendelijk mogelijk in te richten.

4.4.2 Beschermde Gebieden

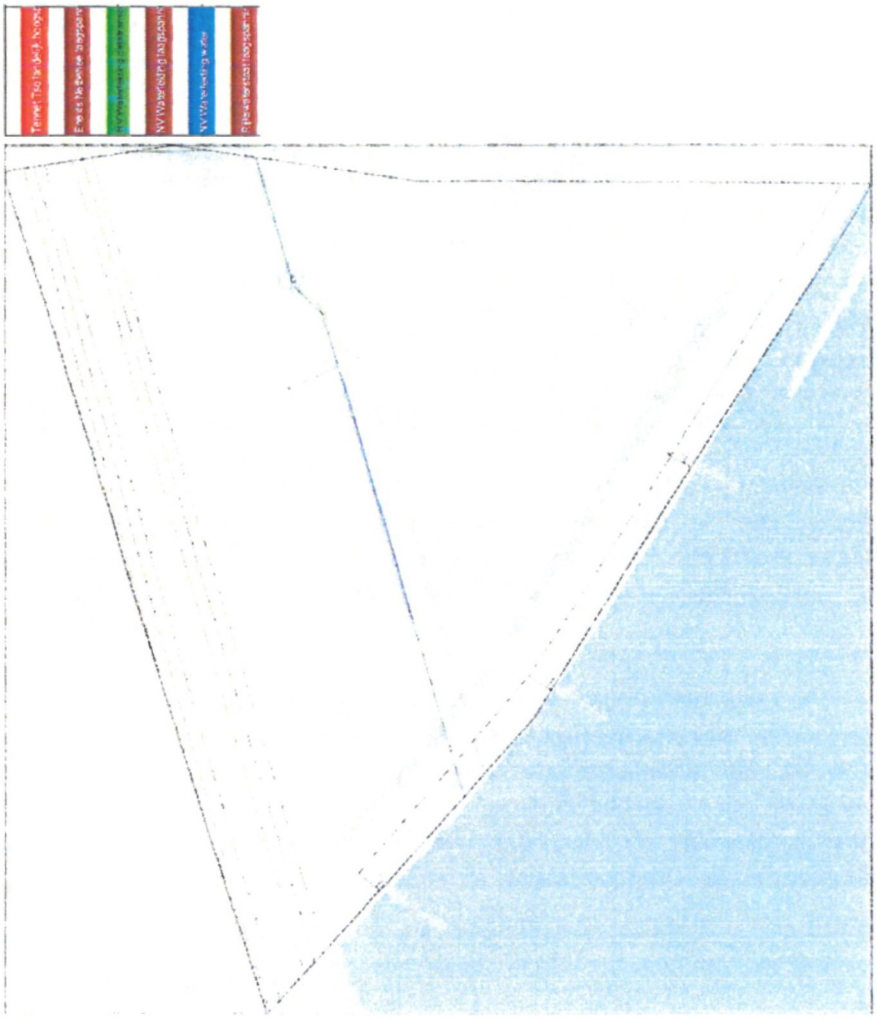
De planlocaties is door Natuurnetwerk Nederland (NNN) aangewezen als zilver-groen: Omvat de agrarische gebieden en natuurgebieden rondom de goudgroene natuur die van belang zijn voor het goed functioneren van de goudgroene zone'. Ten noordwesten ligt de goudgroene natuur en ten zuiden en oosten ligt de bronsgroene landschapszone.



Dit houdt in dat er geen onomkeerbare stedelijke ontwikkelingen dienen te komen. Een zonnepark heeft een levensduur van maximaal 25 jaar, dus kan niet worden vastgesteld als een onomkeerbare stedelijke ontwikkeling. Er zijn verder geen afwijkingen van het bestaande bestemmingsplan nodig en dus zijn er geen beperkingen rondom de bestemmingsovereenkomsten. Als laatste is het van belang om te vermelden dat zonnepark Osen actief zal bijdragen aan het behoud van het natuurgebied in de directe omgeving, door onder andere de wandelpaden te vernieuwen, en aanvullende voor bever eetbare bomen te planten (ook voor het afschermen van de planlocatie van de rest van de omgeving).

4.8 Kabels en Leidingen

Aan de oostzijde van de planlocatie ligt het perceel HEE01C 04416G0000. Er is in een Klic aanvraag gebleken dat betreffend dit perceel er zakelijk recht is van NV Waterleidingmaatschappij Limburg. Ook lopen er over drie percelen aan de oostkant van de planlocatie het landelijke hoogspanningsnet. Zie hieronder de kaart betreffend het perceel HEE01C 04416G0000:



Beide NV Waterleidingmaatschappij Limburg en Tennet zullen vanaf het begin betrokken worden bij het voorgestelde project. Hierdoor zorgen wij ervoor dat er uit deze hoek geen belemmeringen zullen zijn betreffend de voorgestelde plannen. Er is in eerdere projecten ervaring opgedaan met het bouwen van zonneparken onder hoogspanningsleidingen – dit heeft in het verleden geen belemmering opgebracht mits er vooroverleg en planning met de betreffende partijen heeft plaats gevonden.

Conclusie

Er zijn geen belemmeringen betreffend kabels en leidingen op de percelen ter sprake voor het voorgestelde project.

paden voor onderhoud onverhard cq semi-verhard met gebroken puin en dus waterdoorlatend. Verdere maatregelen voor het plaatsen van hemelwater bergende voorzieningen is dus niet noodzakelijk.

Afvalwater

Er is geen sprake van afvalwater bij de constructie of operatie van Zonnepark Osen.

Conclusie

Door de bovenstaande redenering kan worden geconstateerd dat er geen belemmeringen zijn uit het oogpunt van duurzaam waterbeheer. Geen enkel aspect van zowel grondwater als hemelwater wordt aangetast door Zonnepark Osen.

4.11 M.e.r. Beoordeling

Een zonnepark valt niet onder de reikwijdte van Besluit milieueffectrapportage. Er is dus geen verplichting om een m.e.r. procedure door te lopen, ook is een m.e.r. beoordeling niet noodzakelijk.

Conclusie

Bij de constructie en operatie van Zonnepark Osen komt een m.e.r. beoordeling niet van pas.



5.2.2 Zienswijzen

Conform het ontwerpbesluit tot verlening van de omgevingsvergunning zal (conform art.3.8 in de Wet ruimtelijke ordening) het initiatief gedurende zes weken ter inzage worden gelegd. Gedurende deze periode kan ieder individueel een zienswijze indienden.

5.3 Economische Uitvoerbaarheid

De kosten voor de uitvoering zijn voor rekening van Greenbuddies. De kosten voor het opstellen van de ruimtelijke onderbouwing en de verdere procedure zijn eveneens voor rekening van Greenbuddies.

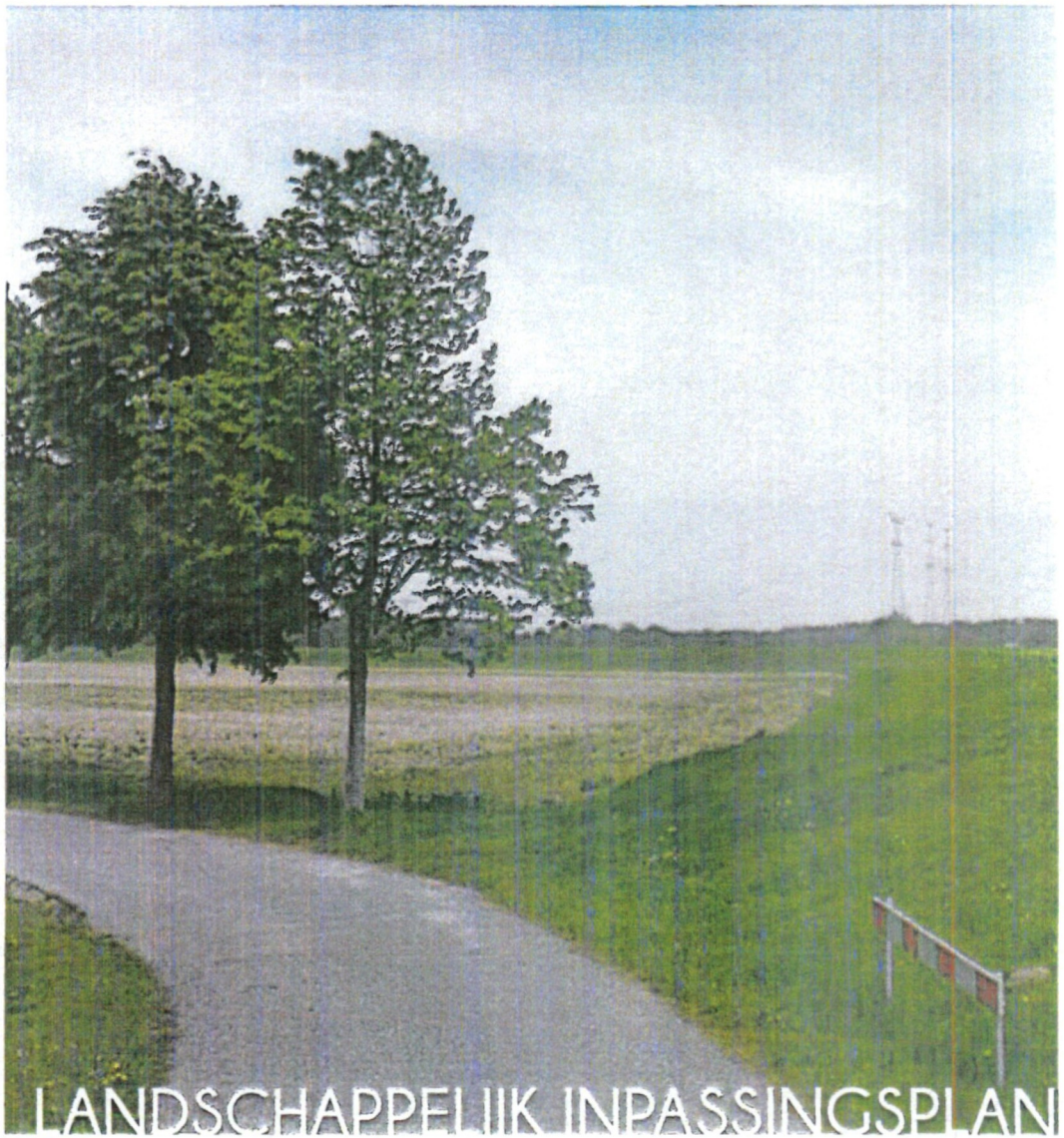
De initiatiefnemer heeft de te verwachten kosten en inkomsten verwerkt in een businesscase, en deze is positief. Voor de realisatie van een zonnepark is in Nederland ondersteuning met subsidie (SDE++) noodzakelijk. Deze subsidie kan worden aangevraagd nadat de Wabo-vergunning is verleend. De financiering is vooraf al geregeld, dus als de SDE++-subsidie wordt toegekend is het ook zeker dat het zonnepark er gaat komen.

Financiering zonnepark

Greenbuddies werkt samen met KGal, een Duitse investeerder om de financiering voor haar projecten rond te krijgen. Het fonds van KGal wordt onder andere gesteund door Nederlandse pensioenfondsen. KGal zorgt samen met Greenbuddies voor het benodigde eigen vermogen. De rest van het benodigde geld wordt geleend bij een 'groene' bank (zoals Triodos Bank). Dankzij het feit dat Greenbuddies al meerdere parken heeft gefinancierd in Europa, is het krijgen van een lening voor volgende projecten zoals het zonnepark Osen vrij eenvoudig.

De financiering wordt in 15 jaar afgelost. De inkomsten om dat te kunnen doen bestaan uit de verkoop van elektriciteit aan een energiemaatschappij (tegen een vast tarief voor 15 jaar), en de SDE-subsidie (eveneens een vast tarief voor 15 jaar). Doordat de hoeveelheid zon in Nederland al tientallen jaren wordt gemeten, en de gebruikte panelen een constante kwaliteit en opbrengstgaranties hebben, is vooraf nauwkeurig in te schatten hoeveel energie er per jaar gemiddeld wordt opgewekt. Op die manier is er geen twijfel dat de financiering altijd kan worden afgelost.





LANDSCHAPPELIJK INPASSINGSPLAN

Heel - gemeente Maasgouw

LABELTIEN
TUIN & LANDSCHAP

INHOUD

1.	**Introductie**	**5**
1.1.	Opgave	5
1.2.	Uitgangspunten	5
2.	**Vigerend beleid**	**6**
2.1.	Rijksbeleid	6
2.2.	Provinciaal beleid	6
2.3.	Gemeentelijk beleid	8
3.	**Visie**	**12**
3.1.	Identiteit van het verleden	12
3.2.	Landschappelijke opbouw	15
3.3.	Visie	16

1. INTRODUCTIE

1.1. Opgave

Greenbuddies is voornemens een zonnepark te realiseren in het buitengebied ten zuiden van Heel - gemeente Maasgouw. Het zonnepark bestaat uit een veldopstelling van zonnepanelen met bijbehorende infrastructuur. Hiermee kan een bijdrage worden geleverd aan de duurzaamheidsdoelstellingenvan gemeente Maasgouw. Momenteel wordt het ontwikkelingsplan verder uitgewerkt. Onderdeel van de benodigde bescheiden vormt het landschappelijke inventarisatie en visie.

LabelTIEN staat met uitgebreide kennis van actueel beleid en het landschap, waarin het zonnepark is gelegen, opdrachtgevers bij met een landschappelijke inpassing. Per definitie wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit. Hierbij wordt advies gegeven, passend bij het landschap en passend binnen het beleid van gemeente en provincie. LabelTIEN varieert in het geven van aanwijzingen ten aanzien van de uitstraling van het zonnepark, tot ruimtelijke inpassing, ontwerp en beplantingsplan van een zonnepark. De kenmerken van het omliggende landschap vormt de inspiratie voor de visie en/of inpassing van een zonnepark. Hierbij gaat het om een eigentijdse invulling, passend bij nieuwe functies, rekening houdend met oorspronkelijke cultuurhistorische waarden.

1.2. Uitgangspunten

Dit plan bestaat uit een plankaart van het landschap. Er wordt duidelijk gemaakt waar en hoe investeringen in het landschap vorm krijgen en hoe de ruimtelijke kwaliteit wordt gewaarborgd na inpassing. Middels een korte onderbouwing op basis van een analyse van het landschap, het toetsen van beleid en het analyseren van de streekeigen kenmerken worden handvaten gepresenteerd die fungeren als leidraad voor een inpassingsplan. De visie zou moeten aansluiten op het beleid en de streekeigen kenmerken van het landschap.

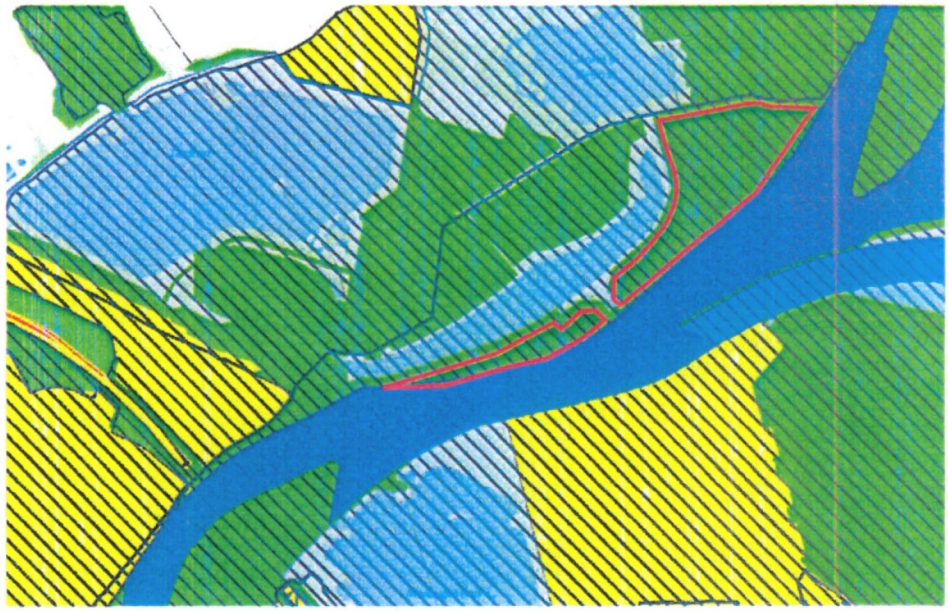
Voor de ruimtelijke inpassing van zonne-energie hanteert de provincie de Limburgse zonneladder. Het gaat zowel om de juiste locatie als om de juiste ruimtelijke inpassing van die locatie. De zonneladder is als volgt:



afbeelding 3. De Limburgse Zonneladder
bron: provincie Noord-Brabant

Water – Rivier- en beekdalen
De Maas en omliggende gebieden hebben functies als recreatiegebied, als vervoerscorridor, als bron voor drinkwater en als verbindingszone voor flora en fauna. Bij de ruimtelijke inrichting dient men rekening te houden met het veranderde weer, met droogte en met wateroverlast. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt gekeken naar de gevolgen hiervan op droogte en wateroverlast en het watersysteem.

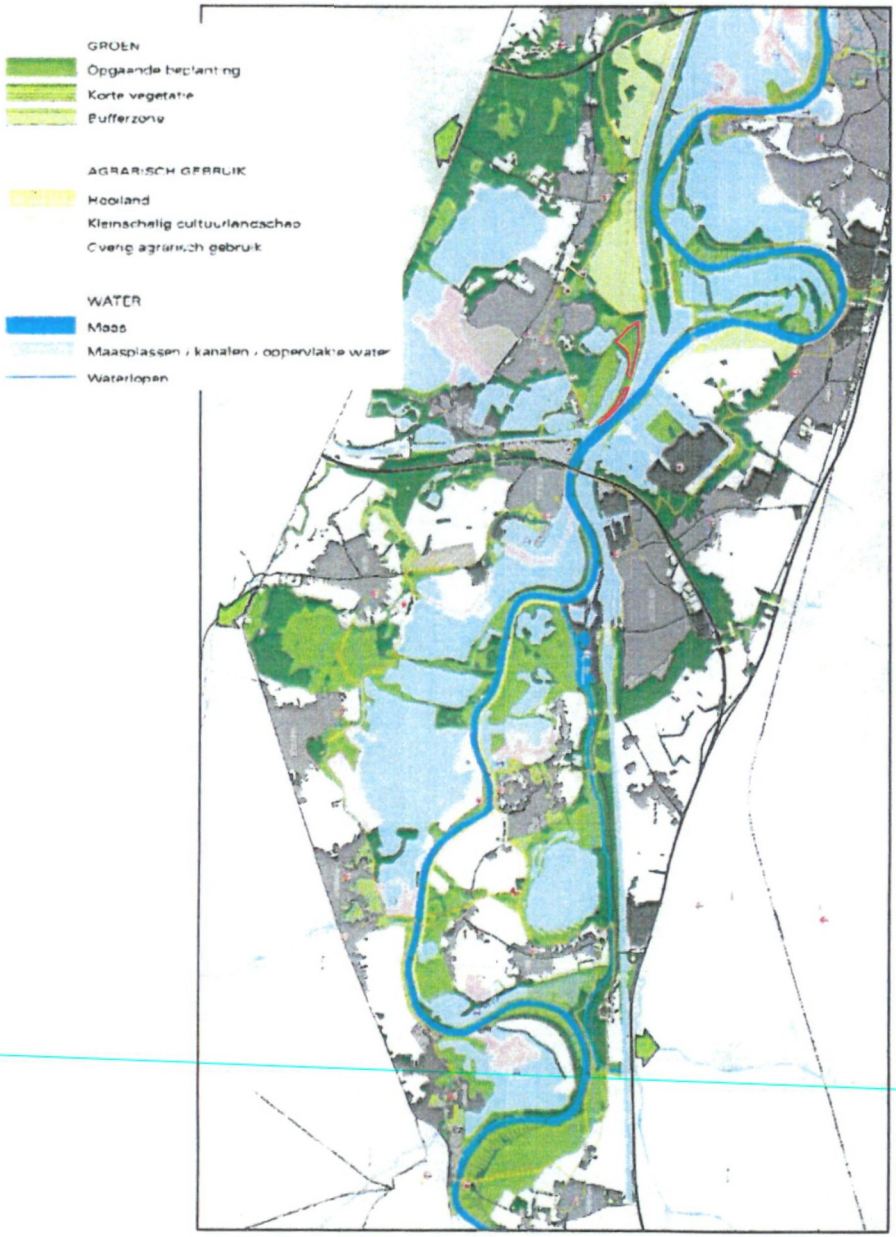
Het landschap ligt in het landelijk gebied - groenblauwe mantel en Maasdal.



afbeelding 4. Uitsnede kaartbeeld 'Water - Rivier - beekdalen'
bron: provincie Noord-Brabant

Natuur en landschap
Voor het behouden en herstellen van natuur en biodiversiteit is ruimte en robuustheid nodig. Daarmee concurreert natuur met de toenemende ruimtevraag vanuit andere functies zoals landbouw, wonen, energieopwekking, economie en recreatie. De meeste Limburgse natuurgebieden, waaronder de Natura 2000-gebieden, vormen samen het Natuurnetwerk Limburg - het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland. Binnen het landelijk gebied onderscheiden we daarnaast de groenblauwe mantel en het buitengebied. Voor het behoud van de kwaliteiten in het Natuurnetwerk Limburg en vooral de daartoe behorende Natura 2000-gebieden, is het van belang dat de abiotiekop orde wordt gebracht. Dat kan door inrichting en beheer binnen de natuurgebieden, het voldoende robuust maken van het Natuurnetwerk Limburg en door goede overgangen naar de omliggende gebieden.

De focus ligt daarbij op Limburgs meest bijzondere landschappen; de groenblauwe mantel inclusief het Maasdal, de verbrede Nationale Parken De Meinweg, De Maasduinen en De Groote Peel en het Nationaal Landschap Zuid-Limburg inclusief de stad-landzones.

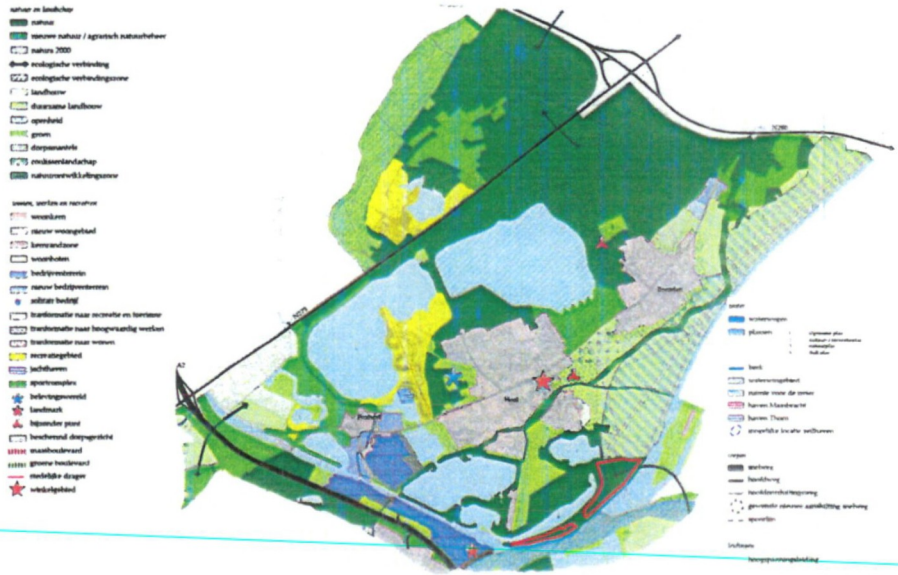


afbeelding 6. Structuurvisie Ecologie en Water
bron: gemeente Maasgouw

Voorts wordt aandacht besteed aan: • Verbeteren landschappelijke inpassing van grootschalige bedrijfslocaties.

- Versterking van ruimtelijke en functionele relatie tussen de kernen en het Maasterras langs het Lateraalkanaal, waarbij in de oostrand van vooral Beegden en Heel een dragende ecologische structuurlijn wordt ontwikkeld.
- Versterking van ruimtelijke en functionele relatie tot de landschappelijke omgeving van de kernen, waarbij een groene invulling van deze randen één van de doelen is.
- Behoud van de landschappelijke openheid tussen Horn en Beegden, tussen Beegden en Heel.
- Behoud waardevolle natuurgebieden en landschap.

Historie: Behoud en versterken van de cultuurhistorische waarden in de kernen Beegden, Heel en Panheel, evenals van samenhang van deze historische kerngebieden met de directe landschappelijke omgeving.



afbeelding 7. Streefbeeld zone Bosrijk
bron: gemeente Maasgouw

eerste twee plassen staan in verbinding met de Maas. De Sint Anna's Beemd ligt geïsoleerd. In deze plas komen plaatselijk voedselrijke moerasvegetaties in de oeverzones tot ontwikkeling. Op eilandjes in de plas groeien wilgenstruwelen. In de watervegetatie zijn ondermeeraarvederkruid, fijne waterranonkel en diverse soorten fonteinkruiden aanwezig. Door de beschutte ligging van de Sint Anna's Beemd is deze van grote betekenis voor pleisterende watervogels. Naast kuif- en tafeleenden zijn er 's winters regelmatig nonnetjes, brilduikers en grote zaagbekken aan te treffen. Het Polderveld is eveneens een belangrijk broed- en overwinteringsgebied voor moeras- en watervogels. Vanwege de hoge recreatiedruk geldt dit niet voor de Slaag.

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is het gebied grotendeels verstoord. Door moderne bebouwing, uitbreidingsgebieden en grootschalige ontgrondingen is het oude landschap volledig op de schop genomen. Het plangebied zelf is volledig ontgrind.

Het relatief open gebied tussen het lateraal kanaal en de bebouwing van Heel kent zeer veel sporen van Maasactiviteiten. Oude geulen en steilranden sieren het gebied. Door gericht onderhoud aan en versterking van de beplanting op de steilranden worden ze beter zichtbaar in het landschap. Eventueel kan meer aandacht voor dit gebied gevraagd worden door een 'ommetje'.

2.3.4 Groenvisie Maasgouw 2030

De Groenvisie Maasgouw 2030 streeft naar een samenhangend groen netwerk dat bijdraagt aan een aantrekkelijke en duurzame woon- en leefomgeving voor de inwoners, ondernemers en bezoekers met kansen voor flora en fauna. Met een integraal afgewogen groenvisie worden tijdig onderbouwde keuzes gemaakt voor ruimtelijke ontwikkelingen, inrichting en beheer van de openbare ruimte.

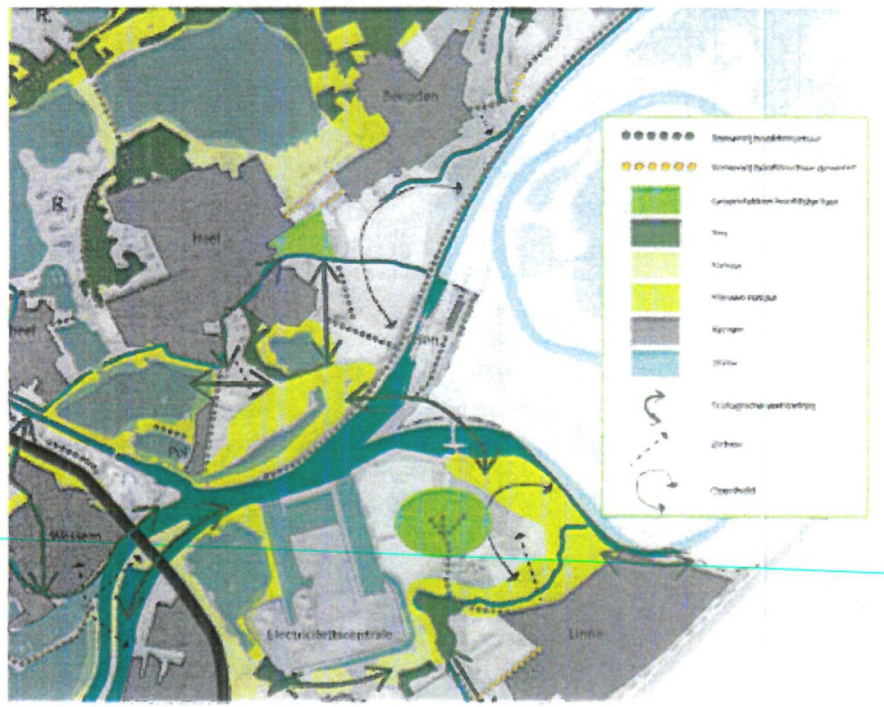
Het buitengebied

Het buitengebied van gemeente Maasgouw bestaat voor een groot deel uit water. De Maas, kanalen, beken en maasplassen die ontstaan zijn door grootschalige grindwinning in de 20e eeuw. De aaneengesloten Maasplassen hebben tegenwoordig voornamelijk een recreatieve functie. Langs de plassen liggen diverse horecagelegenheden, jachthavens, dagstranden en campings. Maar ook natuurontwikkeling, waterwingebied en drinkwatervoorziening zijn bestemmingen voor de plassen. Direct aan de plassen zijn op veel plekken recreatieparken gevestigd wat een groot deel van het buitengebied inneemt. Samenhangend met het waterrijke gebied behoren dijken als belangrijke elementen in het landschap.

Door de grindwinning is veel van de oorspronkelijke verkaveling en landschap verloren gegaan. Ten noorden van Linne, bij Ohé en Laak en rondom Thorn is het landschap nog wel redelijk intact. Het landschap bestaat uit akkers en weilanden waar af en toe beken doorheen stromen. Op de hogere gronden akkers en de nattere lager gelegen gebieden bestaan uit weilanden. Karakteristieke elementen in het buitengebied zijn boomgaarden, solitaire lindes met kruisbeelden, steilrandjes en singels voor geriefhout en hagen.

Verbeterpunten buitengebied

1. Het buitengebied is niet overal goed toegankelijk. Door het netwerk van goede wandelroutes te vergroten, waaronder ook buiten de gemeente, ontstaat een sterk netwerk. Het buitengebied wordt vaak beleefd aan de dorpsranden. Vanuit de dorpsranden routes ontwikkelen en maatregelen toepassen waarbij enerzijds de dorpsmantel beter landschappelijk inpast wordt en anderzijds de beleefbaarheid vergroot.
2. Landschappelijke identiteit is vervaagd. Versterken landschappelijke karakteristiek door aanleggen en onderhouden van landschapselementen (in combinatie met verbeterpunt 1.)
3. Recreatiegebieden landschappelijk inpassen





afbeelding 10. Plangebied en omgeving rond 1950



afbeelding 11. Plangebied en omgeving rond 1975



afbeelding 12. Plangebied en omgeving anno nu

3.3. Visie

In het voorgaande hoofdstuk zijn de randvoorwaarden vanuit het overheidsbeleid in beeld gebracht. Vanuit de analyse en ontstaansgeschiedenis van het plangebied worden de gebiedswensen weergegeven. Het beleidskader en de gebiedswensen samen leveren een ambitierichting voor het plangebied. In de visie worden deze elementen verbeeld en verwoord.

De ambitie is verwerkt in een set van aanbevelingen voor de ontwikkelingsvisie.

Algemeen:

- Draag bij aan een goede overgang naar het omliggende landschap;
- Het zonnepark dient bij voorkeur uitgevoerd moeten worden als een aaneengesloten ontwikkeling. Hierdoor blijft het herkenbaar als een grootschalig project voor duurzame energie. Meerdere kleine veldjes zou de uitstraling van wildgroei en verrommeling van het gebied met zich meebrengen.

Bestaande waarden:

- Behoud en versterk bestaande karakteristieken/kwaliteiten van het ontgrindingslandschap;
- Versterk kwaliteiten die bijdragen aan de (bio)diversiteit;
- Behoud van de overheersende verkavelingsrichting, de hoogteverschillen/lijnen;
- Integreer bestaande natuurwaarden in het plan met gebiedseigen natuurdoeltypen;
- Behoud de iconen in en rondom het plangebied;
- Bestaande maaiveldhoogtes blijven gerespecteerd;
- Behoud van het functionerende watersysteem.

Ontwikkel het landschap:

Inrichtingselementen

- Ten aanzien van de inrichtingselementen, hekwerken en infrastructuren is het kleurgebruik ingetogen en sober, materiaalgebruik is afgestemd op, maar altijd ondergeschikt aan de omgeving;
- Hekwerk en poorten dienen zoveel mogelijk vrij te blijven van borden;
- Onderzoek of er mogelijkheden bestaan om (deels) geen hekwerk te plaatsen en de functie overgenomen kan worden door aanwezige landschappelijke elementen.

Landschap

- Versterken en eventueel aanvullen van bestaande karakteristieken/kwaliteiten van het ontgrindingslandschap;
- De aanwezige landschappelijke (kenmerkende) elementen is het uitgangspunt voor de inrichting;
- Pas gebiedseigen (erf)beplanting toe passend bij het landschap, de kernkwaliteit respecteren;
- Ontwikkel nieuwe natuurwaarden met gebiedseigen natuurdoeltypen, het habitat al dan niet vergroten van de gebiedseigen natuurdoeltypen. Uitgangspunt vormt de quickscan flora en fauna;
- Onderzoek of kansen bestaat tot lokale natuurontwikkeling in het plangebied waar een grondgebonden zonnepark niet wenselijk is.;
- Randen van het park en tussen de panelen inzaaien met een lokaal passende bloemzadenmengsel, akkermengsel;
- Onderzoek of er mogelijkheden bestaan voor uitbreiding recreatieve functie;
- Onderzoek of een combinatie van functies mogelijk is. Te denken valt aan agrarische en/of recreatieve functies. Creëer mogelijkheden voor combinatiegebruik/dubbele functie.

Schaal van het landschap

Uitgangspunt bij de inpassing van het grondgebonden zonnepark is dat het bestaande (omliggende) landschap wordt gerespecteerd. Dit houdt in dat de bestaande kwalitatieve structuren zoveel mogelijk wordt behouden al dan niet versterkt, zodat de maat van het landschap beleefbaar blijft. Een ander voordeel is dat het gebied in de toekomst weer makkelijk kan worden teruggegeven aan de landbouw.

Het zonnepark ligt in een ontgindingslandschap. Dijklichamen en functionaliteit is een kwaliteit van dit landschapstype. Daar moet de ontwikkeling van het zonnepark bij aansluiten.

Schaal van de omgeving

Begrenzing

De begrenzing van de panelenvelden komt voort uit een aantal randvoorwaarden. Zo wordt als gevolg van schaduwwerking van de aangrenzende, al dan niet te ontwikkelen, boom- en groenstructuren op afstand tot de panelen aangehouden. Het panelenveld wordt afgesloten door een transparant hekwerk met deels (onder)begroeiing voor een natuurlijke uitstraling.

Om het zonnepark aan het zicht te ontnemen, wordt langs het struinpad een zone met transparante bosschage aangeplant. Deze sluit aan bij de reeds bestaande bosschages langs het water. Ten noorden wordt een ruime zone vrijgehouden waar een extensief beheerd kruidenrijk grasland met enkele ruigteplekken ontwikkelt dient te worden. Dit heeft een hoge meerwaarde in de biodiversiteit en sluit aan op de extensief kruidenrijk mengsels op het zonnepark.

Panelen

De panelen reageren op de ligging van de waterplassen. Hiervoor zullen de panelen zo vloeiend mogelijk op elkaar aansluiten, waardoor er geen sprake is van kartelranden of/en onregelmatige vorm van het zonnepark. Er ontstaat een ruimte tussen de panelenrijen die als zichtlijn zeer waardevol is. Vanaf het grondlichaam naar de ontgrindingsplas De Slaag kan men door de panelen heen kijken.

De achterzijde van de panelen worden enerzijds afgeschermd door een reeds te ontwikkelen houtsingel of voedselbos.

Fauna

De bestaande houtstructuren bevat een rijke flora en fauna. Vogels vinden hun habitat. Ze wonen er het jaar rond, zoals de winterkoning, roodborst, mezen, goudvinken, geelgorzen en merels. Deze houtstructuur wordt met name aan de noordzijde richting de landtong uitgebreid.

Door de ontwikkeling van het zonnepark blijft de waterafvoer op en rondom het park intact. Op het zonnepark zelf wordt het hemelwater zo lang mogelijk vastgehouden. Onder en tussen de panelenzal een variatie aan drogere en nattere delen ontstaan. Dit microgradient is interessant voor verschillende soorten flora en fauna. Daarmee draagt het vasthouden van het water ook bij aan de biodiversiteit.

Beplanting

Uitgangspunt bij de inpassing van het grondgebonden zonnepark is dat er rekening wordt gehouden met de beperking van de zichtbaarheid vanuit de omgeving, soorten die passen in de omgeving (inheemse soorten) en dat deze soorten bijdragen aan de biodiversiteit.

Er wordt een beschutte leefomgeving gevormd door de ontwikkeling van de houtsingel en struwelen. Dit in te planten vlak bestaat voornamelijk uit bes- en doorndragende inheemse heestersoorten met enkele boomsoorten, die voedsel en bescherming bieden aan vogels. Daarnaast zijn deze soorten een toegevoegde waarde als waardplant voor enkele vlindersoorten en omwille de bloeiperiode een belangrijke drachtplant voor wilde bijen.

Kruidenmengsel

Over het gehele park is ruimte voor het vergroten van de biodiversiteit. Dit geeft een prachtig impuls om het plangebied op deze locaties te ontwikkelen met een duurzame soortenrijkdom. Dit wordt bewerkstelligt door een bloemenmengsel. Dit mengsel heeft een ingetogen karakter en is zeer aantrekkelijk voor bijen, vlinders en vogels.

Recreatie

Ten noorden van het plangebied ligt een struinpad. Dit struinpad buigt bij de bootaanlegplaatsen in de Slaag af richting het grondlichaam. Onderzocht moet worden of het doortrekken van dit struinpad richting de landtong en verbinding met Pol mogelijk is, met als resultante een prachtige doorgaande wandelroute.

Door ruimte te geven aan natuurontwikkeling levert het zonnepark een bredere bijdrage aan een duurzaam landschap.

Quickscan flora en fauna Limburg
(Nabij Osen 6 te Heel)



otte
GROEN ADVIES

Nijverdal, 13 januari 2021
Projectnummer 21.02

Inhoudsopgave

1. Inleiding **4**

1.1 Aanleiding en doelstelling *4*

1.2. Methodiek *4*

2. Wetgeving **5**

3. Gebiedsomschrijving **6**

3.1. Huidig gebruik planlocatie en omgeving *6*

3.2. Projectvoornemen *6*

3.3. Foto impressie planlocatie *7*

4. Gebiedsbescherming **8**

4.1. Natura 2000 ..... *8*

4.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN) *9*

4.3. Weidevogelgebied *10*

5. Beschermde flora en fauna **11**

5.1. Flora *11*

5.2. Zoogdieren *11*

5.3. Vleermuizen *13*

5.4. Vogels *14*

5.5. Overige soorten *14*

6. Conclusies **15**

6.1. Overzicht beschermde gebieden *15*

6.2. Overzicht beschermde soorten *15*

6.2. Advies en aanbevelingen *16*

7. Kwaliteitsborging- en geldigheid **18**

8. Bibliografie **19**

Bijlage **20**

BIJLAGE 1: Wettelijk kader Wet natuurbescherming - Soortbescherming *20*

2. Wetgeving

De Wnb regelt de bescherming van het in het wild voorkomende planten en dieren en de bescherming van gebieden. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel in de Wnb. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten, zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wnb kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten;
- Habitatrichtlijnsoorten;
- Andere soorten.

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing. Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze ontheffing wordt slechts verleend indien:

- Er geen bevredigend alternatief is;
- Er is geen sprake is van een wettelijk belang;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstig staat van instandhouding van de soort.

Zie bijlage 1 voor het wettelijk kader van de soortenbescherming in de Wnb.

De Wnb beschermt ook een aantal planten en vissen die onder de Flora- en faunawet niet beschermd waren. Hiermee is rekening gehouden in onderliggende natuurtoets, zie verder in paragraaf 4.1 aanwezigheid beschermde soorten (Overheid, 2015).

3.3. Foto impressie planlocatie



Zie afbeelding 2, nr. 1



Zie afbeelding 2, nr. 2



Zie afbeelding 2, nr. 3



Zie afbeelding 2, nr. 4



Zie afbeelding 2, nr. 5



Zie afbeelding 2, nr. 6

4.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Onderstaande informatie in paragraaf 4.2 is gebaseerd op de volgende informatiebronnen: (Rijksoverheid, z.d.), (Provincie Limburg, 2016) (Ruimtelijke plannen, z.d.) & (Provincie Limburg, 2014).

Het NNN is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en de omringende agrarische gebieden verbinden. Door de natuurgebieden samen te brengen wordt er voor een groot samenhangend netwerk gezorgd. Grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. De gebieden zijn gevarieerder en er kunnen meerdere planten en dieren leven, daarnaast wordt de verspreiding hierdoor makkelijker.

In de provincie Limburg wordt er gebruikt gemaakt van het 'Provinciaal Omgevingsplan Limburg' en maakt onderscheid in vier gebieden, namelijk:

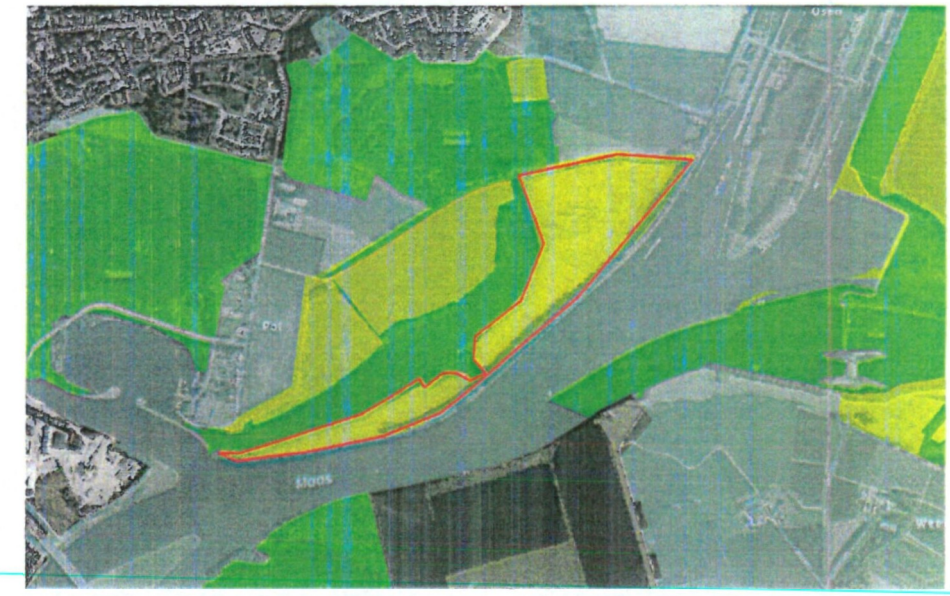
- *Goudgroene natuur:* Het Limburgse deel van de NNN en omvat de belangrijkste natuurgebieden van Limburg. De Goudgroene natuur geldt als basis voor het natuurbeleid en worden planologische beschermd in de provinciale verordening;
- *Zilvergroene natuurzone:* Omvat de agrarische gebieden en natuurgebieden rondom de goudgroene natuur die van belang zijn voor het goed functioneren van de goudgroene zone'
- *Bronsgroene landschapszone:* Omvat landschappelijke waardevolle beekdalen - voor zover niet gelegen in goud- of zilvergroen, daarnaast behoren hellingen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden tot deze zone. Ook het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is onderdeel van de bronsgroene landschapszone

De planlocatie ligt in een zilvergroene natuurzone. Ten noordwesten ligt de goudgroene natuur en ten zuiden en oosten ligt de bronsgroene landschapszone.

Voor de zilvergroene gebieden zijn geen concrete, gekwantificeerde doelstellingen en/of taakstellingen met het Rijk overeengekomen. Er mogen geen onomkeerbare ontwikkelingen met een stedelijk karakter plaatsvinden. Voor deze gebieden worden door de provincie partijen uitgenodigd om bij te dragen aan de natuur en om nieuwe vormen van natuur te ontwikkelen.

Het te realiseren zonnepark is voor een tijdsduur van maximaal 25 jaar en behoort door het relatief korte tijdsbestek niet tot een onomkeerbare ontwikkeling.

Als de projectenvoornemen overeenkomt met de bestemming dan zijn er geen beperkingen. Als voor de ontwikkeling een afwijking van het bestemmingsplan nodig is, dan is afstemming met de provincie nodig.



Afbeelding 4. Locatie plangebied (rood) NNN Goudgroene natuurzone (donkergroen), NNN Zilvergroene natuurzone (lichtgroen), Bronsgroene landschapszone (blauw)

5. Beschermde flora en fauna

5.1. Flora

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in een voor flora minder geschikte periode, waardoor een deel van de kruidlaag niet herkenbaar meer aanwezig is.

Ten noorden is een bomenrij van zwarte els aanwezig. Te midden van het perceel staat een bosje met een groep gewone es met daarbij enkele soorten als zoete kers, wilg en gewone esdoorn. Ten zuiden staat een bomenrij met Italiaanse populieren en gewone esdoorn. In de struiklaag staan soorten als wilde kardinaalsmuts, rode kornoelje, en gewone braam. In de kruidlaag staat riet en restanten van grote kaardenbol en hondsdraf.

Beschermde- en monumentale bomen

Gemeente Maasgouw heeft een bomenbeleid en een bomenstructuurkaart opgesteld waarop beschermde- en monumentale bomen staan vernoemd. Uit deze lijst is gebleken dat er geen beschermingswaardige bomen op de planlocatie en de directe omgeving aanwezig zijn (Gemeente Maasgouw, z.d.).

Effectenbeoordeling

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Recente waarnemingen van beschermde plantensoorten ontbreken eveneens. In combinatie met de voedselrijke omstandigheden in de omgeving en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

5.2. Zoogdieren

Onder zoogdieren worden hier bedoeld alle grond- en boomgebonden zoogdieren met uitzondering van vleermuizen.

Beschermde soorten

Bever

Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste, open of rotsige oevers worden gemeden. De bever kan door middel van het bouwen van dammen en het omknagen van bomen en struiken een grote invloed op zijn leefomgeving hebben (Zoogdiervereniging, z.d.).

Ten noorden van de planlocatie zijn diverse wissels waargenomen van de bever. Daarnaast zijn er ten noorden knaagsporen aangetroffen. Ten oosten, op circa 50 meter achter de dijk zijn een groot aantal knaagsporen en een mogelijke burcht waargenomen.



Sporen bever

Algemene soorten

Konijn

Het konijn is in de Wnb aangewezen als een vrijgestelde soort, wel geldt de algemene zorgplicht. Om negatieve effecten te voorkomen is het belangrijk om bij werkzaamheden aan of nabij de dijk buiten de kwetsbare periode van het konijn te werken, deze loopt van circa januari tot en met juli (Zoogdiervereniging, z.d.).

Overige soorten

De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle planten en dieren geldt.

5.3. Vleermuizen

Tijdens de veldinventarisatie is de potentie onderzocht van het plangebied voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende vleermuisprotocol (2021) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse (Netwerk Groene Bureaus, 2020) (Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, 2011).

Verblijfplaatsen

Het is nog onduidelijk welke bomen er tijdens de ruimtelijke ontwikkeling worden gekapt. Tijdens de veldinventarisatie zijn in de bomenrij ten zuiden van de planlocatie enkele bomen met spechtengaten en/of kleine takscheuren waargenomen. De locaties zijn met gps-systeem vastgelegd.



Afbeelding 6. Planlocatie (rood), bomenrij met in potentie geschikte vleermuizenbomen (geel)

Foerageergebied en vlieg- en mitigatieroutes

Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Hier is echter geen sprake van een foerageergebied dat van essentieel belang is voor vleermuizen. In de directe omgeving zijn vele vergelijkbare en meer geschikte locaties aanwezig. Daarnaast blijft tijdens- en na de ruimtelijke ontwikkeling het plangebied geschikt als foerageergebied. Het plangebied vormt geen schakel als vlieg- en mitigatieroute.

6. Conclusies

6.1. Overzicht beschermde gebieden

Gebiedsbescherming	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen
Natura 2000- zuurstofgevoeligheid	habitat/ soorten	mogelijk	AERIUS- berekening
Overige onderdelen NNN	Zilvergroene zone	mogelijk	afstemming bevoegd gezag

6.2. Overzicht beschermde soorten

Soortengroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen	Mits
Flora – beschermde soorten	niet	geen	geen	
Beschermde- en monumentale bomen	niet	geen	geen	
Zoogdieren- beschermde soorten				
Bever	aanwezig	mogelijk	maatregelen	
Vleermuizen- verblijfplaatsen	mogelijk	geen	geen	de geschikte bomen in de bomenrij blijven behouden
Vleermuizen- vliegroute/foerageergebied	mogelijk	beperkt	zorgplicht	beperkt met licht- en trillingsbelasting wordt omgegaan
Zoogdieren- vrijgestelde soorten	mogelijk	beperkt	zorgplicht	
Konijn	aanwezig	mogelijk	maatregelen	
Vogels- jaarrond beschermde nesten				
Vogels- algemene broedvogels	mogelijk	beperkt	zorgplicht	
Amfibieën/vissen- beschermde soorten	niet	geen	geen	
Amfibieën/vissen- vrijgestelde soorten	mogelijk	beperkt	zorgplicht	
Reptielen/ongewervelden- besch. soort	niet	geen	geen	
Reptielen/ongewervelden- vrijgest. soort	mogelijk	beperkt	zorgplicht	

bestendig beheer of onderhoud en geeft invulling aan aantoonbaar zorgvuldig handelen. Behoud en herstel van biodiversiteit staat hierin centraal (Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland, 2020).

8. Bibliografie

BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Bever*. Opgeroepen op 12 Januari 2021, van https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-001-Kennisdocument-Bever-1.0.pdf

Gemeente Maasgouw. (z.d.). *Bomenbeleid*. Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://www.gemeentemaasgouw.nl/wonen-leven/bomenbeleid_44493/

Helversen, D. &. (2011). Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur.

Kadviewer. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://kadviewer.map5.nl

KNMI. (z.d.). *Weerstation*. Opgeroepen op 6 Januari 12, 2021, van https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/waarnemingen

Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland. (2020, Juli 7). *Gedragscode Soortenbescherming voor gemeenten.* Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/08/Gedragscode%20SW%20EIndconcept%2020200709%20v1.0.pdf

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (z.d.). *Natura 2000 gebieden*. Opgeroepen op 6 Januari 10, 2021, van https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

Netwerk Groene Bureaus. (2020, Oktober 28). *Vleermuisprotocol 2021*. Opgeroepen op 6 Januari 5, 2021, van https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol

Overheid. (2015, December 16). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op 6 Januari 13, 2021, van https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-10-01

Pdok. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://www.pdok.nl/viewer/

Provincie Limburg. (2009, Juli 10). *Landschapskader Noord- en Midden Limburg*. Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://www.limburg.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/landschapskader/

Provincie Limburg. (2014). *Omgevingsvisie Limburg 2014*. Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://www.polviewer.nl

Provincie Limburg. (2016). *Natuurvisie Limburg 2016*. Opgeroepen op 6 Januari 2020, van https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwj-wpGkz4TuAhVJ-qQKHQcSD7QQFjACegQIARAC&url=https%3A%2F%2Fwww.limburg.nl%2Fpublish%2Fpages%2F203%2Fnatuurvisie_limburg_2016.pdf&usg=AOvVaw2AtP1dWYXqlWlqgDReizVU

Provincie Limburg. (z.d.). *Atlas Limburg*. Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default

Rijksoverheid. (2019, Oktober 19). *Beslisboom: Toestemmingsverlening stikstofdepostitie bij nieuwe activiteiten.* Opgeroepen op 6 Januari 10, 2021, van https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/10/12/beslisboom-toestemmingverlening-stikstofdepositie-bij-nieuwe-activiteiten

Rijksoverheid. (z.d.). *Natuur Netwerk Nederland*. Opgeroepen op 6 Januari 2021, van https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit

Ruimtelijke plannen. (z.d.). *Viewer*. Opgeroepen op 12 Januari 2021, van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view

Zoogdiervereniging. (z.d.). *Bever*. Opgeroepen op 12 Januari 2021, van https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/bever

Zoogdiervereniging. (z.d.). *Konijn*. Opgeroepen op 12 Januari 2021, van https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/konijn

van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de nationaal beschermde diersoorten geldt slechts een verbod op het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de nationaal beschermde plantensoorten geldt een verbod op het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
c. een bestendig gebruik;
d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2- 4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend op de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hieronder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af van of men kan voldoen aan de voorwaarden. Deze voorwaarden verschillen per categorie.

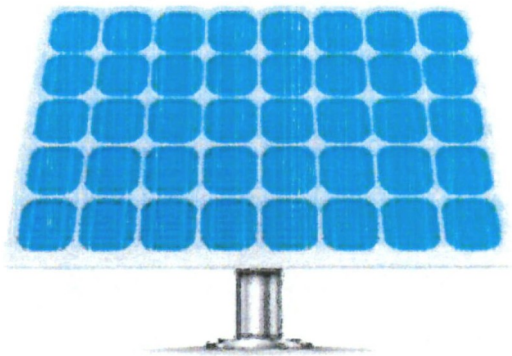
De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent - ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht - wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.
Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor Vogelrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;

Solar park Osen, Maaschouw

Notities van Overleg RijksWaterStaat

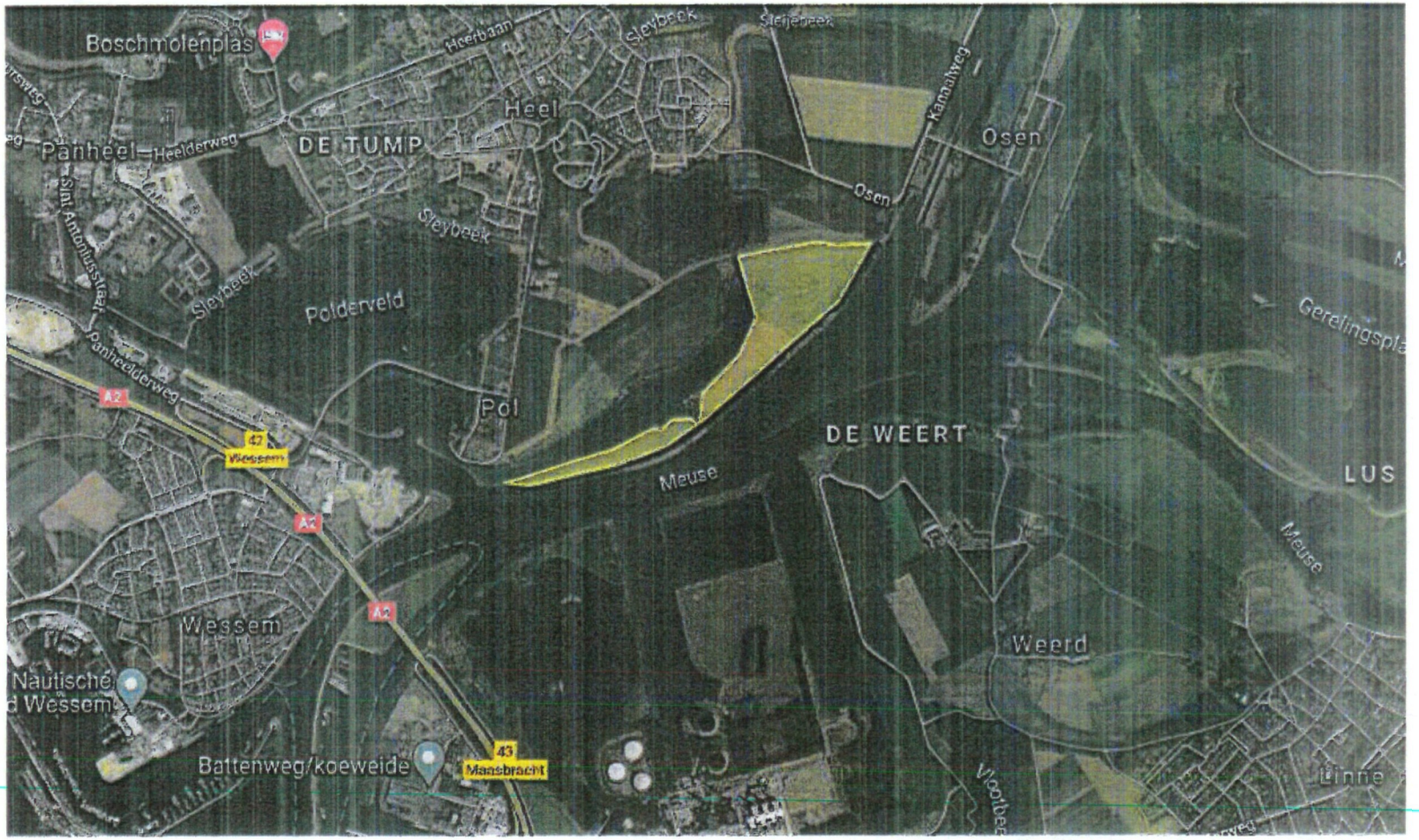


April 2020

Deelnemers:

[redacted]

Algemene Locatie



Probleem Stelling

- Weideland ligt in instroom gebied van Retentiebekken " Lateraalkanaal West"
- In hoeverre belemmeren solar constructies de instroom functie?
- Er staan veel struikgewassen rond instroomgebied.
- Wat is voorziene stroming-richting naar het bekken, De pijl geeft meest logische richting aan, op basis van Schouw ter plekke.

Belemmerende werking van panelen.

- Neem hiervoor gele lijn uit overzicht.

- Lengte is 133 m.
- Panelen staan op palen, met 5 meter tussenruimte. 28 palen op 133 meter.
- Palen H-profiel (14x7 cm)
- Niet beschikbare ruimte is 28x7cm= ~2 m.
- Belemmerde ruimte 2/133 = 1,5% beperking tov situatie zonder palen.

Scenario 1: start instroom, niveau 10 cm hoger dan instroom "wal"

- Lengte wal is 300 m.
- Hoogte water is 10 cm.
- Stroomsnelheid over de wal 2 m/s. (schatting)
- Debiet: 60 m3/s. (300x0,2x2)
- Duur vollopen is 37H. (8000000 /60/3600)
- Stroom snelheid onder panelen:
- Lengte =133 m, hoogte 90 cm. snelheid 0,5 m/s (60 gedeeld door 133x0.9)

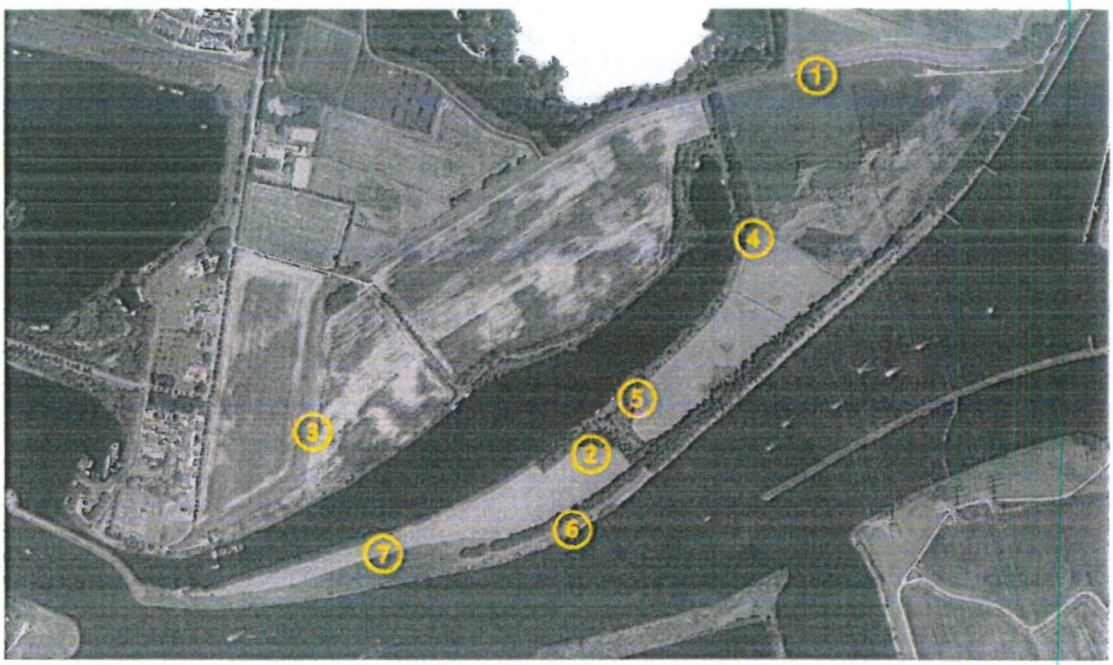
Scenario 3: verhoging maaspeil met 10 cm als bekken vol is. (betekent gelijk aan Maas niveau (duur 5H)

- Volume is 22 M3/s.
- Lengte wal is 300 m.
- Hoogte water is 20 cm.
- Stroomsnelheid over de wal 22/60=0,37 m/s.

- Stroom snelheid onder panelen:
- Lengte =133 m, hoogte 100 cm. snelheid 0,17 m/s (22 gedeeld door 133)

Inspectierapport na Overstroming Osen 07.2021

Greenbuddies Energy BV heeft naar aanleiding van het hoogwater van juli '21 een veldonderzoek uitgevoerd op de projectlocatie gedaan betreffend de gevolgen van overstroming van de Maas. Het veldonderzoek is uitgevoerd om meer inzicht te verkrijgen op een aantal punten die van belang zijn in de verdere onderbouwing voor de ontwikkeling van SolarPark Osen. De drie factoren waarnaar is gekeken zijn 1) de hoogte van het water op locatie, 2) de gevolgen van de stroming van het water op locatie en 3) de schade aangericht door groot en klein afval wat door de stroming van het water op locatie is gebracht. De observaties zijn vastgelegd aan de hand van zeven foto's, de locaties per foto zijn op de kaart hieronder weergeven:



De planlocatie voor SolarPark Osen ligt in het stroomvoerend winterbed van de Maas, dit betekent dat de ontwikkeling van het zonnepark er geen belemmering mag vormen voor de doorstroommogelijkheden van het water. Ook mag het waterbergend vermogen van het gebied niet aangetast worden. In het voorlopig technisch ontwerp van het zonnepark is rekening gehouden met water tot en met een hoogte van 1 meter 50 centimeter boven maaiveld. Het maaiveld ligt op een hoogte van 21,98m, Rijkswaterstaat houd rekening met het verlies van waterbergend vermogen vanaf 23,36m. De richtlijn voor de constructie van het zonnepark zal een hoogte van circa 23,50m zijn. Hierdoor worden de rivierkundige eisen van Rijkswaterstaat voldaan. Het waterbergend vermogen dat aangetast wordt door het volume van de draagstructuur wordt gecompenseerd door gedeeltelijke uitgraving van het gebied. Initiatiefnemer is voornemens meer waterbergend vermogen te creëren dan de verplichte compensatie. Een voorstel hiertoe wordt opgesteld in overleg met de gemeente en Rijkswaterstaat.

2. De stroming van het water.

Naast de hoogte van het water is de stroming van het water ook een belangrijk punt om in acht te nemen met betrekking tot het technisch ontwerp van de draagstructuur onder de zonnepanelen. Indien er sprake is van harde stroming op de locatie zal de diepte van de paaltjes en de constructie (bijvoorbeeld kan de draagstructuur met cement in de grond vastgezet worden) voor extra stevigheid zorgen. Gedurende de inspectie op 16 juli, met de hoogste waterstand op locatie, is te zien dat er sprake is van stilstaand stijgend water. Op foto no.3 is aangetoond dat de maisvelden nog geheel overeind staan, indien er sprake van harde stroming is zouden de individuele maisplanten ombuigen of knakken – dit is niet het geval geweest.

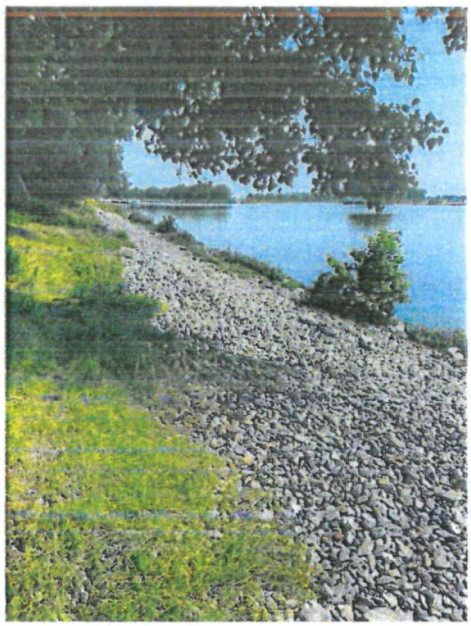


(Foto no. 3: Maisveld aan de noordkant van de slaag – relatief stilstaand water)

Ook na daling van de waterstand is te zien dat er geen enkele maisplant geknakt of omgebogen is. Dit is consistent met andere begroeiing op locatie, er is nergens sprake geweest van geknakte planten of bomen. Conclusie in trant van 'de hoogwatergolf juli 2021 geeft geen aanleiding tot aanpassen van de beoogde draagstructuur.

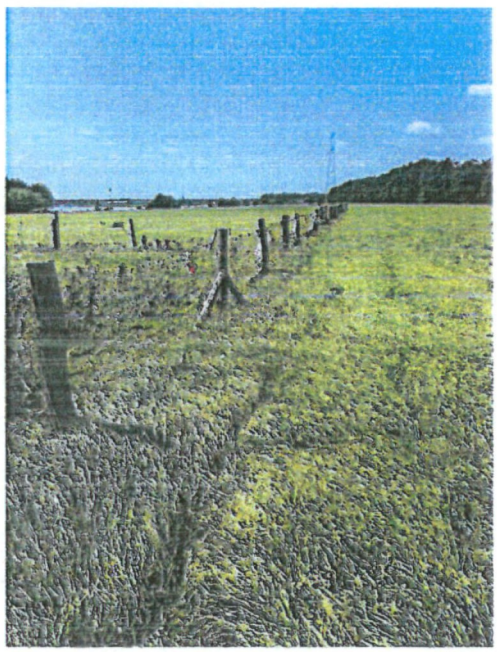


(Foto no.4: Maisvelden op locatie waar alles nog overeind staat, duidelijk aantonend dat stroming op de Oostelijke percelen minimaal is geweest)



(Foto no.6: Oever van de Maas, duidelijk geen afval aanwezig)

De westpunt van het gebied is meer vatbaar voor het binnendrijven van afval vanwege het fijt dat er nog geen groenranden rondom dit deel staan, het ligt dus volledig open voor toegang van de Maas. Hierdoor is te zien dat in het hekwerk op de plek van foto no.7 (te zien op de kaart) afval vastzit. Het gaat dan voornamelijk om plastic zakken, tassen enzovoort. Dit is ook de enige plek op de gehele locatie waar überhaupt afval te vinden was. Blijkbaar heeft de afrastering aan de westkant van de locatie het naar binnen drijvende afval opgevangen.



(Foto no.7: Hekwerk aan het perceel dat blootgesteld is aan de volle kracht van de overstroming van de Maas, verschillende kleine afval elementen te zien hangend aan het hekwerk)

Bijlage 3

Linssen c.s. Advocaten
Postbus 246
5000 AE TILBURG

ARCADIS

Voorzet Rewilding plan Zonnepark Osen

2 november 2021

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Situering en kenmerken plangebied 4

2 Streefbeeld rewilding 6

2.1 Plaatsing panelen 6

2.2 Gebied zonder panelen 6

2.3 Beheer 7

2.4 Konijnen 8

2.5 Hekwerk passeerbaar maken voor zoogdieren 9

2.6 Honingbijen en wilde bijen 10

2.7 Rode lijst soorten (Vaatplanten) 10

2.8 Verwachte tijdslijn voor de ontwikkeling van de natuur in zonnepark Osen 10

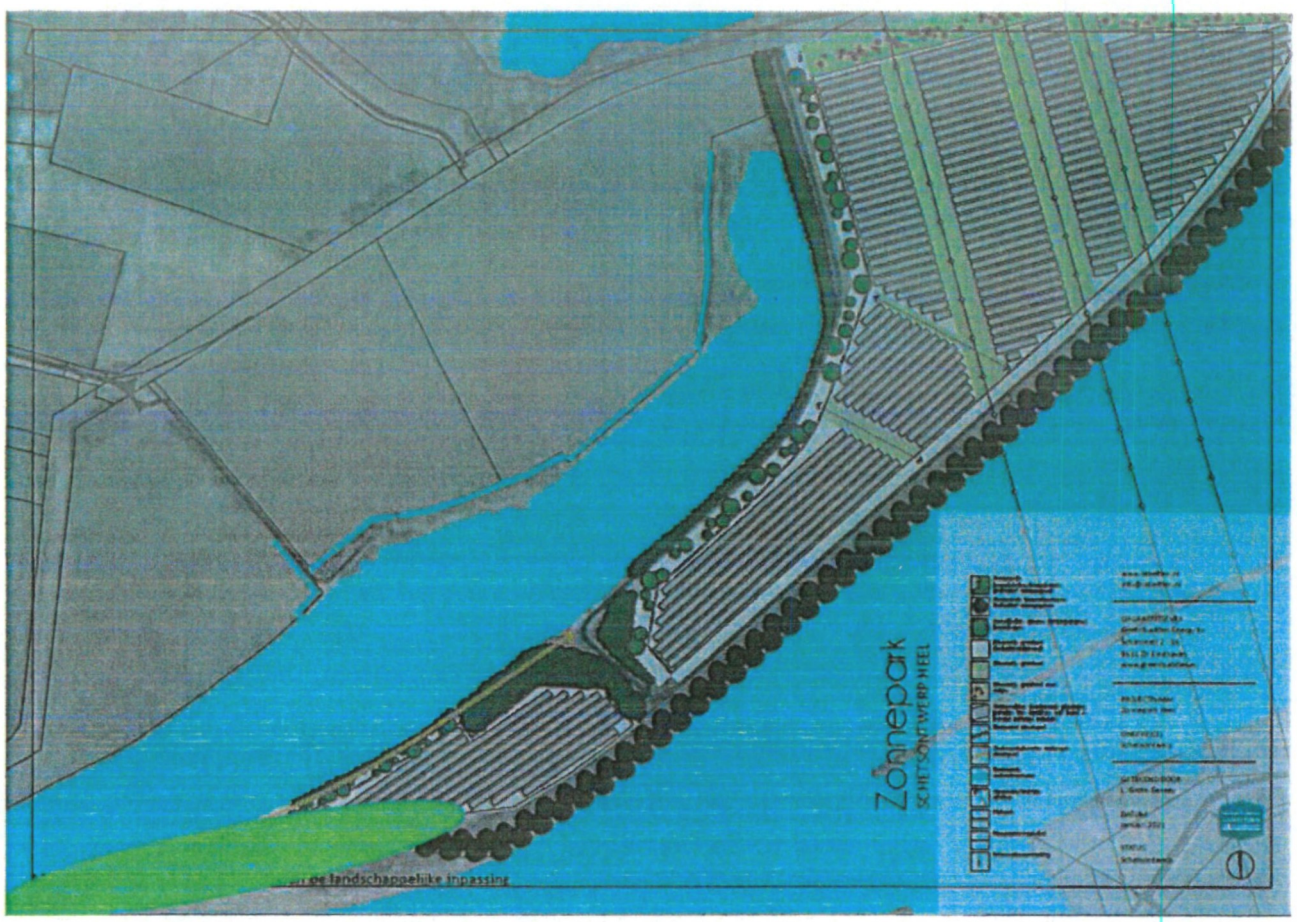
Colofon 12



Figuur 2 Ligging plangebied zonnepark Osen (geel), blauwe behorend tot Rijkswaterstaat (blauw), groene percelen behorend tot het Limburgs landschap (groen)

Limburgs Landschap

Zoals in Figuur 2 is weergegeven grenst het plangebied aan eigendom van het Limburgs Landschap. In samenwerking met het Limburgs Landschap wordt het beheer van de aangrenzende percelen van het Limburgs Landschap mee genomen in het rewilding plan. Ook is het plan om in een vroeger stadium de percelen van het zonnepark over te dragen aan het Limburgs landschap. Hierdoor is er zekerheid dat de functie natuur op lange termijn gewaarborgd wordt.



Figuur 4 Gebied waar geen panelen worden geplaats (groen)

2.3 Beheer

- Voor het toekomstig beheer dient een ecologisch beheerplan worden opgesteld.
- Het beheer focust zich op de ontwikkeling en de instandhouding van een bloemrijke en insectenrijke vegetatie.
- De spontane vestiging van plantensoorten die in het stroomgebied van de Maas thuishoren wordt hierbij gestimuleerd. Deze zaden worden aangevoerd door de Maas en bij hoogwater in het gebied achtergelaten. Er wordt geen vegetatie ingezaaid door middel van een zaadmengsel, tenzij dit als gevolg van onverhoopt achterblijven van de gewenste vegetatie-ontwikkeling noodzakelijk blijkt te zijn. Bomen en struiken mogen zich spontaan vestigen in de hiervoor aangewezen stroken. Door middel van beheer wordt hier op gestuurd.
- Exotische planten worden bestreden, om zo meer ruimte te bieden aan inheemse vegetatie. Zo zullen de huidige groeiplaatsen van Japanse Duizendknoop en Reuzenbalsemien over een periode van 5-10 jaar verdwijnen.

2.5 Hekwerk passeerbaar maken voor zoogdieren

Het zonnepark wordt op verschillende manieren toegankelijk gemaakt voor zoogdieren. De onderrand van het hekwerk wordt opgelicht tot 15 cm boven het maaiveld. Hierdoor ontstaat laag bij de grond een opening zodat het hek geen barrière vormt voor kleinere diersoorten. Op een aantal wordt er gebruikt gemaakt van schansen, zodat reeën het gebied makkelijk in en uit kunnen (Figuur 7).



Figuur 7 Schans voor reeën

Tabel 1 Bekende groeiplaatsen rode lijst soorten (NDFF)

Soort	Bekende groeiplaats (NDFF)	Rode lijst status (2012)
Witte munt		Kwetsbaar
Zacht vetkruid		Kwetsbaar
Kruisbladwalstro		Kwetsbaar
Rapunzelklokje		Kwetsbaar
Rode ogentroost		Gevoelig

Over Arcadis

Arcadis is een toonaangevend wereldwijd ontwerp- en consultancybureau voor de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij maken het verschil voor onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Met 27.000 mensen in meer dan 70 landen genereerden we in 2020 een omzet van €3,3 miljard. Wij ondersteunen UN-Habitat met kennis en expertise om leefomstandigheden te verbeteren in gebieden getroffen door de gevolgen van de klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

Bijlage 3

Linssen c.s. Advocaten
Postbus 246
5000 AE TILBURG

CDA Maasgouw | LOKAAL BELANG | VVD Maasgouw

Raadsfractie gemeente Maasgouw

AMENDEMENT
Omgevingsvisie zonne-energie

De raad van de gemeente Maasgouw in vergadering bijeen op 22 februari 2022;

gelezen het voorstel van het college tot vaststellen van de omgevingsvisie Maasgouw;

overwegende dat;

- De omgevingsvisie een lange termijnvisie betreft waarin de ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren vastgelegd worden.
- De ambitie die de Raad heeft uitgesproken ten aanzien van de grootschalige opwek van hernieuwbare energie onvoldoende spreekt uit de voorliggende omgevingsvisie.
- De huidige visie ten aanzien van de zoekgebieden voor de grootschalige opwek van hernieuwbare energie niet de flexibiliteit kent die voor andere thema's wel gehanteerd wordt.
- De Raad op voorhand slechts beperkt gebieden wil ontzien van de grootschalige opwek van hernieuwbare energie.
- In het beleid ten aanzien van grootschalige opwek van hernieuwbare energie regels uitgewerkt worden die als leidraad kunnen dienen bij de beoordeling van aanvragen, specifiek ten aanzien van het ruimtelijk element, voor de grootschalige opwek van hernieuwbare energie.

B E S L U I T:

Beslispunt 2 van het voorliggende voorstel:
De Omgevingsvisie Maasgouw gewijzigd vast te stellen met in acht neming van de wijzigingen zoals opgenomen in de nota onder beslispunt 1;

Te wijzigingen in:
De Omgevingsvisie Maasgouw vast te stellen met in acht neming van de volgende wijzigingen:

a. De wijzigingen zoals opgenomen in de nota onder beslispunt 1
b. De tekst onder Hoofdstuk 4.3 Landelijk gebied, paragraaf 4.3.2 Toelichting op de thema's - bullit duurzaamheid - onder punt 1. Energie wordt vervangen door:

1. Energie
   In het buitengebied richt het thema energie zich met name op de mogelijkheden voor de opwek van duurzame energie. De mogelijkheden hiervoor in Maasgouw zijn beperkt. Zo gelden er voor windenergie onder meer de volgende belemmeringen;
   - In het stroomvoerend winterbed van de Maas zijn windmolens op basis van rijksregels uitgesloten;
   - Windmolens dienen op voldoende afstand van woningen te worden gerealiseerd. Maasgouw kent 9 kernen en veel verspreide bebouwing in het buitengebied;
   - In de nabijheid van hoogspanningskabels kunnen evenmin windmolens worden geplaatst;
   - In het Natuurnetwerk Limburg vinden we windmolens niet wenselijk;

   Als je al deze gebieden optelt, blijven er nauwelijks mogelijkheden voor windenergie over.

   Ook voor andere vormen van opwekken van duurzame energie zijn weinig reële mogelijkheden, op zonne-energie na. Om tot gebieden te komen waar zonne-energie afweegbaar kan worden gesteld, hanteert de gemeente een driedeling:

   1. **Uitsluitingsgebieden**
   2. **Zoekgebieden**
   3. **Uitzonderingsgebieden**

Uitsluitingsgebieden
Het beleid met betrekking tot de opwek van zonne-energie van de provincie is vastgelegd in de zonneladder. Daarin geeft de provincie aan dat opwek van zonne-energie is uitgesloten in het Natuurnetwerk Limburg, waterwingebieden en in bestaande bos- en natuurgebieden gelegen in de groen-blauwe mantel. Deze gebieden zijn daarom in de omgevingsvisie uitgesloten voor de opwek van zonne-energie. Op lokaal niveau geldt dat ook voor onze parels waaronder de Linnerweerd en het Eiland in de Maas. Hierop worden geen uitzonderingen gemaakt.

Zoekgebieden
Vervolgens heeft de gemeente voor de gebieden die over blijven een nadere integrale afweging gemaakt. Maasgouw bestaat voor een groot deel uit een groen-blauw netwerk van natuurgebieden en Maasplassen. Deze bijzondere landschappelijke kwaliteit is bepalend voor de aantrekkingskracht van Maasgouw als woon- en recreatiegemeente. In de nadere afweging tussen genoemde belangen, hanteert de gemeente twee criteria om tot een zoekgebied te komen waar zonne-energie afweegbaar kan worden gesteld:

- *Landschappelijke kwaliteit*. Voor landschap heeft (met het oog op het Landschappelijk Raamwerk) een nadere afweging plaatsgevonden. Het Natuurnetwerk Limburg en bestaande bos- en natuurgebieden in de groen-blauwe mantel waren al uitgesloten op grond van provinciaal beleid. Op basis van het landschappelijk raamwerk is bekeken welke overige gebieden als zoekgebied in aanmerking kwamen. Daarbij zijn waardevolle en kwetsbare agrarische cultuurlandschappen uitgesloten. Dit heeft geresulteerd in zoekgebieden die op de visiekaart zijn aangeduid. Binnen die zoekgebieden worden zonnevelden op land in principe mogelijk geacht, maar wordt ook nog getoetst aan de inpasbaarheid in het landschap aan de hand van het Landschappelijk Raamwerk. Het realiseren van zonnevelden op water is in deze

zoekgebieden ook een mogelijkheid die in paragraaf 4.4.2. (onder duurzaamheid) wordt toegelicht.

- *Lokaal draagvlak en lokale baten.* Bij de grootschalige opwek van duurzame energie (zoals met grote zonnevelden) is draagvlak onder inwoners een belangrijk aspect. Daarom worden initiatieven van lokale energiecoöperaties daar waar mogelijk gesteund. Bij initiatieven door bedrijven of ondernemers met winstoogmerk (financieel-economische belangen) wordt in overleg met de initiatiefnemers verkend of ook financiële participatie van inwoners in het project mogelijk is. Indien dat niet mogelijk is wordt afgesproken op welke manier het initiatief op een andere manier kan bijdragen aan lokale baten. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een bijdrage aan andere duurzaamheidsdoelen (aanplant bomen, natuurontwikkeling, biodiversiteit) in de omgeving van het zonneveld.

  Naast de toetsing door de gemeente moeten initiatiefnemers ook rekening houden met de schaarste op het netwerk voor het terug leveren van elektriciteit. Binnen het kader van de Regionale Energie Strategie worden samen met netwerkbeheerder Enexis afspraken gemaakt over een prioritering van projecten voor grootschalige opwek van duurzame energie (wind en zon). De projecten met de laagste systeemkosten voor het netwerk krijgen daarbij hogere prioriteit en worden in de toekomst eerder aangesloten op het elektriciteitsnet.

Uitzonderingsgebieden
Met het zoekgebied wordt duidelijk waar initiatieven voor opwek van zonne-energie afweegbaar zijn. In uitzonderingsgevallen willen we daar van af kunnen wijken, bijvoorbeeld als initiatieven een aantoonbare meerwaarde opleveren voor de doelen die we aan het betreffende gebied stellen. Zo valt de groen-blauwe natuurzone buiten het zoekgebied. Als initiatieven uiteindelijk een meerwaarde opleveren voor de doelen die we hier nastreven (natuur, landschap, biodiversiteit e.d.), kan overwogen worden om mee te werken aan initiatieven buiten het zoekgebied. In het agrarisch cultuurlandschap zal dat minder snel aan de orde zijn, omdat zonnevelden eerder afbreuk doen aan het agrarisch cultuurlandschap, dan een meerwaarde opleveren. Deze uitzonderingsmogelijkheid geldt niet voor de uitsluitingsgebieden (Natuurnetwerk Limburg, bestaande bos en natuurgebieden binnen de groen-blauwe mantel en waterwingebieden, conform het provinciale beleid en in de parels zoals die zijn weergegeven op de kaart).
Bij voorwaarden die we aan deze uitzonderingssituatie stellen, kan onder andere gedacht worden aan realisatie van het uiteindelijke doel van het gebied (in de groen-blauwe natuurzone is dat natuur, biodiversiteit e.d.), maar ook aan procesvoorwaarden zoals het afsluiten van een overeenkomst, waarin afspraken voor de langere termijn worden vastgelegd.
Deze voorwaarden worden verder uitgewerkt in het nog op te stellen beleid voor opwekken van duurzame energie.
In deze uitwerking wordt de begrenzing van de uitsluitingsgebieden, zoekgebieden en uitzonderingsgebieden op kaart aangegeven.

c. De tekst onder hoofdstuk 4.4 Maasplassen, paragraaf 4.4.2 toelichting op de thema's, bullit duurzaamheid wordt vervangen door:

- Duurzaamheid
  Een opgave die zich ook in de Maasplassen kan voordoen is de opwek van duurzame energie in de vorm van zonnevelden op water. Deze gebieden, met

name de wateren direct rond de Clauscentrale, zijn als zoekgebied op de kaart aangegeven. Naast zoekgebieden onderscheiden we ook op water uitsluitingsgebieden en uitzonderingsgebieden, waar als uitzondering op het zoekgebied onder voorwaarden opwek van (grootschalige) zonne-energie kan worden afgewogen, zoals dat ook onder 4.3.2 duurzaamheid/energie is beschreven. De randvoorwaarden waaronder in uitzonderingsgevallen kan worden afgeweken van zoekgebieden, worden door de raad verder uitgewerkt in nog op te stellen beleid. In deze uitwerking wordt tevens de begrenzing van de uitsluitingsgebieden, zoekgebieden en uitzonderingsgebieden op kaart aangegeven.
Een andere opgave bestaat uit het verder verduurzamen van de scheepvaart- en watersportsector op het gebied van uitstoot van waarmee water- en luchtkwaliteit kan worden verbeterd. Denk bijvoorbeeld aan elektrisch varen, het beperken van (toxische) aangroei werende middelen, voorzieningen voor inname van vuil water en afgewerkte olie.

d. De matrix op blz. 10 van de Omgevingsvisie wordt in lijn met de teksten onder b en c aangepast.

en gaat over tot de orde van de dag.

Raadsleden CDA:
E. Dehing, B. Busschops, K. Hawinkels, T. Hoenen, J. Palmen.

Raadsleden Lokaal Belang:
S. Blomen, A. van Dam, M. van Herten, G. Hilbrink, B. Impelmans, S. Oosterwaal, G. Vervoort, E. Vrinzen.

Raadsleden VVD:
B. Zeegers, A. Thijssen.

Postbus 246
5000 AE Tilburg

Port Payé
Pays-Bas
postnl

30-4

7000

R **AANGETEKENDE BRIEF** D
Frankering betaald **PostNL**
afz.: 5038BA, 29 A 29-11-2022 14:49

NL

3SXHWR6707766 6050AA 7000

Ingekomen
30 NOV 2022
MVI E-S [ ] K [ ]
MER [ ]

VL1-F VL-DW-1015/1052(Za)

Postbus 7000 6050AA
Naam: KBR De Kempenaer V.O.F.
Adres: Molenweg 23, 6051HG Maasbracht

TPSolar Nederland B.V.
Melbournestraat 9, unit 7
1175 RM Lijnden

E: info@tpsolar.nl
T: 023 741 01 44
KvK: 62608894
www.tpsolar.nl

Aan: Gemeenteraad van de gemeente Maasgouw
Postbus 7000
6050 AA MAASBRACHT

Veldhoven, 29 november 2022

Betreft: Zienswijze Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking zon (Beleidskader zon) 2023 - 2030

Geachte gemeenteraad,

Het Ontwerp Beleidskader Zon met bijbehorende bijlagen ligt voor inspraak ter inzage tot en met donderdag 1 december 2022. Graag dienen wij middels onderhavige brief onze zienswijze puntsgewijs in.

1. Bouwsteen Landschappelijke kwaliteit
   Brachterland
   De volgende ontwerpprincipes conflicteren met het gemeentelijk doel van een planmatige ontwikkeling om het huidige karakter van het energielandschap te versterken.
   - De direct aangrenzende kavels dienen open te blijven;
   - Zonnevelden kunnen niet aan beide zijden van een weg worden gepositioneerd.

   Een planmatige ontwikkeling is beter te realiseren wanneer 2 of meerdere zonnevelden aaneengesloten ontwikkeld kunnen worden, omdat de inrichting beter op elkaar af te stemmen is en de positieve effecten samenhangender zijn, zeker ook als de zonnevelden na 25 jaar weer worden verwijderd.
   Voorgenoemde ontwerpprincipes dragen eveneens niet bij aan de gewenste kleinschalige ecologische verbindingen. Bij het aaneengesloten ontwikkelen van 2 of meerdere zonnevelden kan er immers een robuustere ecologische verbinding worden gecreëerd dan bij 1 zonneveld van 8 ha. waarbij aangrenzende kavels open gehouden dienen te worden en dus juist een tussenliggende barrière vormen. Landbouwgronden zien er wellicht groen uit, maar zijn in ecologisch opzicht juist ‘woestijnen’.
   Tenslotte ben je volledig afhankelijk van de grondeigenaren in het gebied. Wanneer er grondeigenaren van aaneengesloten percelen medewerking willen geven aan een goed initiatief dient er tenminste 1 grondeigenaar teleurgesteld te worden. De kans dat de grondeigenaren precies om en om mee willen werken aan een zonneveld lijkt ons zeer klein. Daarmee wordt de kans dat het gebied voldoende tot ontwikkeling komt onevenredig beperkt.

Door het hanteren van voorgenoemde ontwerpprincipes wordt de potentie van het gebied dus fors onbenut gelaten.
Aangezien het voorkeursgebied binnen Brachterland reeds het karakter van een energielandschap heeft is het laadvermogen ons inziens hoger dan de huidige voorgestelde 50%. Het verhogen van het percentage laadvermogen in het huidige energielandschap zal leiden tot een betere planmatige ontwikkeling binnen het voorkeursgebied en minder ontwikkelingen in de overige meer kwetsbare zoekgebieden en uitzonderingsgebieden.
Het laadvermogen van het zoekgebied Brachterland, niet zijnde het voorkeursgebied, ontbreekt. Er is enkel een laadvermogen van het voorkeursgebied benoemd.
Als algemene aanbeveling wordt genoemd dat zonnevelden altijd met één zijde grenzen aan de Rijksweg. Voorgaande is uiteraard enkel van toepassing binnen het voorkeursgebied.
Er wordt gesteld dat het aanwezige verkavelingspatroon leidend is voor de vorm van het zonneveld. Tevens wordt gesteld dat de opstelling van de panelen de richting van de hoofdweg of de dominante verkavelingspatroon dient te volgen. Dit is volgens ons niet mogelijk, omdat de hoogspanningsleidingen niet parallel lopen aan de hoofdweg/verkaveling. TenneT wil ten allen tijde kabels naar de grond kunnen laten zakken en in de praktijk betekent dit het houden van afstand aan beide zijden van het hart van elke lijn(set) en dat de paneelrijen parallel aan de hoogspanningsleidingen geplaatst moeten worden. Over de percelen in het voorkeursgebied lopen 3 hoogspanningstracés, dus de grond onder deze tracés geheel vrijhouden van panelen is onmogelijk omdat er dan geen rendabel project meer mogelijk is. Ook zijn de resterende gronden dan te versnipperd om nog voor landbouw te kunnen gebruiken, waardoor de (kostbare) landbouwgrond slecht benut wordt.
Aangezien de hoogspanningsleidingen een beeldbepalend karakter hebben binnen het huidige energielandschap lijkt het ons daarnaast ook vanuit ontwerpperspectief logisch dat de panelenrijen de richting van deze hoogspanningsleidingen volgen.
De ontwerpprincipes zijn vanuit vogelvluchtperspectief ontwikkeld/beschouwd. In de praktijk beleeft echter niemand op die manier het landschap (of een zonneveld). Sommige van deze principes (zoals de aanbeveling om de opstelling zo rechthoekig mogelijk te houden) hebben vanuit ooghoogte geen enkele meerwaarde en belemmeren juist wel praktische, ecologische en economische doelen, zoals hiervoor betoogd.
De voorgeschreven hoogte van maximaal 1,50 meter voor de paneelopstelling is zéér onwenselijk, om meerdere redenen.
Door een lage opstelling komt er (te) weinig licht, (regen)water en lucht bij de bodem en dit is nadelig voor de biodiversiteit en begroeiing, en verslechtert de kwaliteit van de bodem. In de praktijk blijkt dat er bij hogere opstellingen ook onder de panelen prima plantengroei plaatsvindt, hetgeen een grote meerwaarde heeft voor de biodiversiteit. Bij een lage opstelling verlies je dus een groot potentieel aan natuurwaarde. Plantengroei onder de panelen is tevens belangrijk om de bodemkwaliteit op peil te houden. Bij een opstelling zoals nu voorgeschreven komt er onvoldoende licht en water onder de panelen, waardoor de bodem uitdroogt, plantenleven onmogelijk is en er daardoor over een periode van 25 jaar grote en wellicht onherstelbare schade aan de (landbouw)bodem ontstaat.
Verder is het ook nadelig voor eventuele mogelijkheden omtrent dubbel grondgebruik. Voor bijvoorbeeld schapenbegrazing dienen de panelen aan de voorzijde minimaal 80 cm van de grond te blijven, hetgeen bij een maximale hoogte van 1,50 meter tot vreemde en economisch zeer ongunstige paneelopstellingen zou leiden.

Ook is om duurzame energie op te wekken een bepaalde hellingshoek nodig ten opzichte van de zon. Bij een maximale hoogte van 1,50 meter kunnen maximaal 2 panelen landscape gemonteerd worden onder een zeer ongunstige hoek. Aangezien er t.b.v. montage en onderhoud minimaal 2 meter tussen de rijen benodigd is kunnen er nauwelijks meer paneelrijen geplaatst worden (nog los van de restricties onder de hoogspanningsleidingen waar de rijen nog verder uit elkaar geplaatst dienen te worden) waardoor een maximale hoogte van 1,50 meter een verlies betekent van minimaal 20% per hectare.
Bovendien zijn onderdelen als inkoopstation en trafostations ca. 2,5 m hoog en steken dan boven de installatie uit.
Kortom: de gewenste functiecombinaties zijn strijdig met de hoogte-eisen, en de te verwachten schade aan de bodem is zowel maatschappelijk als naar de grondeigenaren niet te verantwoorden. Ook is de opbrengt per hectare bij een lage paneelopstelling aanzienlijk minder waardoor wederom de landbouwgrond ineffectief wordt ingezet en er meer ruimte nodig is om de opwekdoelen te behalen.
Voorgesteld wordt de maximale hoogte aan te passen naar minimaal 2,50 meter.
Qua landschappelijke inpassing wordt er in de ontwerpprincipes voornamelijk gesproken over grasland en natuurakker. Deze vormen van landschappelijke inpassing kunnen conflicteren met de wensen van omwonenden, die (zo leert de ervaring) primair geen zicht willen hebben op het zonneveld. Elementen als een landschappelijke haag, struweel, houtsingel, etc. ontnemen enigszins het zicht op de installatie waarmee invulling kan worden gegeven aan de wens van omwonenden.
Ook vanuit biodiversiteitsoogpunt worden met deze inpassing veel kansen onbenut gelaten. Elementen als een landschappelijke haag, struweel, houtsingel, etc. creëren essentiële gradiënten in het landschap en habitat voor een veel grotere verscheidenheid aan soorten.
In de ontwerpprincipes wordt gesproken over een landschappelijk hekwerk rondom. Een zonneveld is een elektrische installatie zonder toezicht en moet dus worden afgeschermd van (onbedoelde) aanraking door mensen (bijvoorbeeld spelende kinderen). Ook heeft de installatie een hoge waarde en moet dus enigszins beschermd zijn tegen vandalisme en diefstal. Zowel de wet, verzekeringsmaatschappijen als ‘gezond verstand’ (je wilt simpelweg niet het risico nemen dat er iets ergs zou kunnen gebeuren) stellen daarom eisen aan deze afscherming. Een landschappelijk hekwerk wordt in de regel uitgevoerd met rechthoekig gaas dat eerder uitnodigt om te beklimmen dan dat het afschrikt. Ook is de hoogte vaak beperkt.
Dit voldoet zeker bij grotere installaties (>2 ha) niet aan voorgenoemde eisen (grotere risico’s). Op wat grotere afstand is de visuele invloed van het hekwerk sowieso verwaarloosbaar, en zoals eerder betoogd zou de toepassing van hogere begroeiing vóór het hekwerk zowel qua zichtbeperking als qua natuurwaarden grote voordelen hebben.
Voorgesteld wordt om géén eisen te stellen aan het benodigde hekwerk of hooguit aan het kleurgebruik.

Meggelderveld

Het laadvermogen van Meggelderveld, dat circa 15 hectare beslaat, is bepaald op 25%. Daarnaast is de maximale oppervlakte van een veld 3,75 ha (=25% van 15 ha.). Dit zou betekenen dat er slechts 1 veld kan worden ontwikkeld binnen dit uitzonderingsgebied. Zowel in het hoofddocument (pag. 23) als in bijlage 2 wordt echter gesproken over meerdere velden. Hoogstwaarschijnlijk komt dit doordat in bijlage 2 met 15 ha. als ontwikkelruimte wordt

gerekend. Het uitzonderingsgebied is echter 15 ha. groot (i.p.v. de ontwikkelruimte binnen het uitzonderingsgebied).
Zie eerdere opmerking over maximale hoogte panelen en nadelen 'vogelvlucht-perspectief'.

Panheelderveld
Het toevoegen van de 2 percelen gelegen aan de Velkenskamp (kadastraal bekend als Heel en Panheel D 2700 en Heel en Panheel D 2702), waarvan 1 thans in gebruik als parkeervoorziening van Funbeach, bied koppelkansen voor de parkeeropgave van Funbeach (bijvoorbeeld in de vorm van meervoudig ruimtegebruik middels een zonnecarport).
Zie eerdere opmerking over maximale hoogte panelen en nadelen 'vogelvlucht-perspectief'.
Hierbij dient tevens opgemerkt te worden dat de betreffende pagina waarop de maximale paneelhoogte wordt genoemd ten onrechte de titel "Ontwerpprincipes Meggelderveld" heeft. Op de afbeeldingen zijn namelijk percelen gelegen in het Panheelderveld weergeven.
Tenslotte is de als voorbeeld weergegeven functiecombinatie van een zonneveld & teelten is niet realistisch met een maximale hoogte van 1,50 meter. Ook de eerder genoemde zonnecarport is uitgesloten bij een maximale hoogte van 1,50 meter.

2. Bouwsteen Lokaal draagvlak en lokale baten
Lokale baten
Er wordt gestreefd naar 50% eigendom van de lokale omgeving en daarnaast medezeggenschap. E.e.a. ter borging van de maatschappelijke draagvlak en acceptatie. Mocht het gewenste percentage niet haalbaar zijn dan is een extra bijdrage aan investeringen in fysieke lokale baten een optie. Door voorgaande formulering wordt het percentage echter als een doel gesteld (en niet meer als een inspanningsverplichting zoals bedoeld in het klimaatakkoord). Financiële participatie is echter ook een middel om het doel (totstandkoming van energieprojecten door verbeteren van lokaal draagvlak) te realiseren.
In het participatieproces worden uiteindelijk afspraken gemaakt over het ontwerp, de exploitatie en financiële deelname door of tegemoetkoming aan de omgeving. Dat is ook het moment om te inventariseren of er überhaupt behoefte is aan lokaal eigendom. Eigendom betekent mee-investeren en dus ook risico lopen, en daar moet je maar net de wil en de middelen voor hebben. Uitgangspunten zijn de behoeften én de (financiële) mogelijkheden van de lokale omgeving. 50% lokaal eigendom kan dus geen verplichting zijn, het gaat erom dat de lokale omgeving de kans krijgt mee te kunnen profiteren en mede-eigenaar te worden indien ze dit wensen. Op basis van het gesprek met omwonenden kunnen ook andere opties worden gekozen die de omgeving laten meeprofiteren, zonder dat sprake is van lokaal eigendom, zoals in de vorm van obligaties.
Gezien voorgaande wordt voorgesteld de lokale baten breder te definiëren dan enkel lokaal eigendom en medezeggenschap.

Draagvlak door participatie
Betrokkenen binnen het plangebied moeten actief kunnen participeren bij de ontwikkeling van het park. Wij onderstrepen het belang dat belanghebbenden, zoals omwonenden, in een vroeg stadium worden betrokken om echt mee te kunnen spreken over de vormgeving van een project (binnen de technische, ruimtelijke en economische kaders die nodig zijn om het project te kunnen realiseren). Om dit te kunnen invullen is er wel voldoende ontwerpvrijheid

nodig. De leidende beginselen en ontwerpprincipes zijn echter dermate uitputtend en beperkend dat er nauwelijks ontwerpvrijheid is. In de praktijk zien wij dat men zich soms niet gehoord voelt, in dit geval zouden we daadwerkelijk weinig met aanbevelingen/wensen kunnen doen omdat het al snel strijdig is met het beleid. Zie ook eerdere opmerking inzake landschappelijke inpassing.

3. Beslisboom Afwegingskader
   Onder stap 2a wordt de vraag gesteld of het zoekgebied volledig is uitontwikkeld, als bepaald in de Leidende Beginselen en Ontwerpprincipes voor dat gebied (bijlage 2). In bijlage 2 wordt m.b.t. het zoekgebied Brachterland enkel een laadvermogen van max. 50% (+/- 30 ha.) vastgesteld voor het voorkeursgebied. Het laadvermogen voor het gehele zoekgebied ontbreekt.
   In stap 2b en stap 3b wordt gesteld dat het initiatief geheel aan de algemene Leidende Beginselen en Ontwerpprincipes moet voldoen. Op pagina 17 van het beleidskader wordt de Bouwsteen Landschap (en dus ook de algemene Leidende Beginselen en Ontwerpprincipes) echter een ondersteunend instrument genoemd en laat het maken van een integrale afweging over aan een ambtelijk en/of bestuurlijk proces. Het maken van voorgenoemde afweging komt ons inziens onvoldoende tot uiting in de beslisboom. Vooraf dient duidelijk te zijn wáár ruimte zou zijn voor andere overwegingen en op basis waarvan die dan ambtelijk/bestuurlijk zouden worden beoordeeld.
   Wanneer is er sprake van voldoende lokale baten (streven 50% lokaal eigendom of anderszins) zoals genoemd in stap 4? Zie ook eerdere opmerkingen m.b.t. lokaal draagvlak en lokale baten.
   De ondertekende anterieure overeenkomst zoals vermeld in stap 7 is ons inziens nog niet relevant in deze fase (voor positieve beoordeling principeverzoek). Er is immers “slechts” sprake van een hypothetisch project. Er zijn nog veel onzekerheden in deze fase. Daarnaast worden er onnodig juridische kosten gemaakt door naar voren halen van de anterieure overeenkomst. Een anterieure overeenkomst is uiteraard wel relevant in de vergunningsfase. Als alternatief stellen wij voor dat bij een positieve principebeoordeling de intentie om te komen tot een anterieure overeenkomst wordt vastgelegd.

Wij wensen u veel succes met het afronden en vaststellen van het “Beleids- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking zon 2023 – 2030” en zijn uiteraard graag bereid om punten uit deze zienswijze eventueel nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Namens TPSolar Nederland B.V.

[redacted]
Projectontwikkelaar

Zienswijze van de Coöperatie Duurzaam Maasgouw: 30-11-2022

Gemeente Maasgouw

Markt 33
6100 AA MAASBRACHT

Datum : 30 november 2022
Betreft : Zienswijze inzake ‘Beleids- en afwegingskader grootschalige opwek duurzame energie Zon’

Zienswijze van de Coöperatie Duurzaam Maasgouw.

Met deze zienswijze wil de Coöperatie Duurzaam Maasgouw, verder afgekort als CDM, het volgende aan de Raad van de gemeente Maasgouw voorleggen met het verzoek conform dit voorstel een besluit te nemen.
De zienswijze is ingegeven door de navolgende overwegingen en aangedragen voorstellen en oplossingen.
De CDM overweegt en is van mening dat:

1. De beoogde grootschalige opwek van duurzame energie moet ruimte bieden voor projecten op kleinere percelen.
2. De CDM is van mening dat verenigingen geholpen kunnen worden met het voorzien en reserveren van meerdere kleine kadastrale percelen voor een coöperatievereniging die voor hun leden de exploitatie van zonne-stroom verzorgt.
3. Coöperatieve opwekking van hernieuwbare energie met zonnepanelen is aantrekkelijk voor particulieren en voor verenigingen en stichtingen. Dit mede door de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE) (voorheen beter bekend als “postcoderoos-regeling”)
4. De CDM is bezorgd over de situatie van verenigingen in deze gemeente met name omdat de energielasten zwaar zijn en/of nog zwaarder zullen worden hetgeen het voortbestaan van verenigingen bedreigt.

Daarom wil CDM aan u als Raad het volgende ter besluitvorming voorleggen:

In de vaststelling van het Beleidskader Zon en de aanwijzing van gebieden: reserveer, of voorzie de mogelijkheid daartoe, om meerdere relatief kleine kadastrale percelen aan te wijzen voor een coöperatieve exploitatie van zonne-energie. Hiermee kunnen plaatselijke verenigingen en stichtingen, naast particulieren, door een coöperatie aan goedkope zonne-energie geholpen worden.

Het voorstel geeft particuliere kleinverbruikers, maar in dit kader vooral ook verenigingen en stichtingen de mogelijkheid deel te nemen in coöperatieve zonneweides gerealiseerd met SCE subsidie. Deze SCE-subsidie wordt per project, gelijk aan één kadastraal perceel, verstrekt. Voorts mag de gemiddelde deelname van leden per project net groter zijn dan 5 kWp (kilo-Watt-piek) per lid, overeenkomstig aan ongeveer 5000 kWh per jaar.
Een hoger aandeel, en daarmee een hogere stroomafname van één lid, moet gecompenseerd worden door vele kleinere aandelen om het gemiddelde per project niet te overschrijden. Aangezien verenigingen en stichtingen echter veelal een aanzienlijk hoger stroomverbruik hebben dan het aan de grens van 5 kWp gekoppelde jaarverbruik van ca. 5000 kWh, is het wenselijk voor verenigingen en stichtingen deel te kunnen nemen in meerdere SCE-zonprojecten, waarvoor dan echter ook meerdere

kleinere kadastrale percelen voor opwek van zonne-energie beschikbaar moeten zijn.

Het is dus van belang ook in een grotere gebiedsontwikkeling meerdere kleinere percelen te voorzien, hetgeen voor kleinere lokale initiatieven bevorderlijk is, maar voor grotere commerciële projectontwikkelaars wellicht minder interessant hetgeen lokale initiatieven in de gelegenheid stelt zonnestroom op te wekken die mogelijk niet op hun eigen daken opgewekt kan worden. (denk ook aan de beperkingen die monumentale gebouwen en gebouwen binnen het beschermde dorpsgezicht opgelegd worden).

Zie de aangehangen bijlage ter verduidelijking en verwijzing naar de SCE-doelstelling en subsidieregeling.

Getekend 30 nov. 2022 door het Bestuur van CDM

Voorzitter
Secretaris
Penningmeester [redacted]

Bijlage.

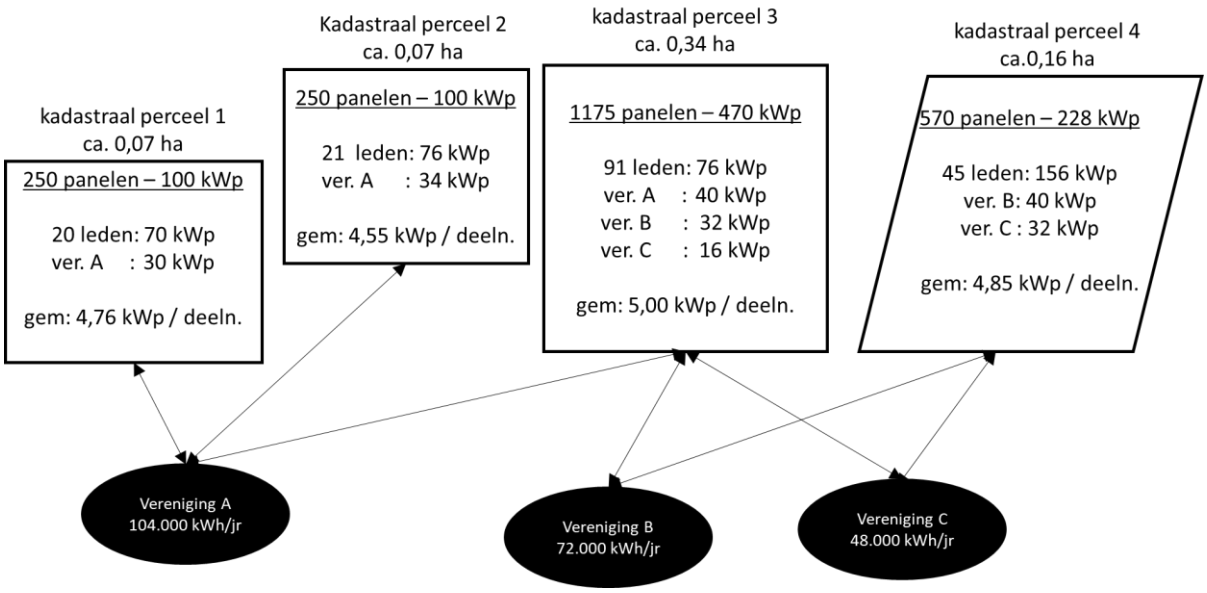
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)
https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sce
De SCE is een exploitatiesubsidie. Dat betekent dat subsidie uitgekeerd wordt in de vorm van een bedrag per geproduceerde kWh.
De SCE regeling staat open voor Coöperaties voor projecten met zonnepanelen met een piekvermogen tussen de 15 kWp en 500kWp.

Per projectlocatie mag er *(gemiddeld)* ***maximaal 5 kWp per lid afgenomen worden****. Per productie-installatie en per locatie geldt een minimum aantal deelnemers, gekoppeld aan het vermogen van de productie-installatie en de locatie. Een locatie is beperkt tot 1 kadastraal perceel.*

Een voorbeeld van een zonproject: *als er een project wordt gerealiseerd van 100 kWp dan zijn er minimaal 20 deelnemende leden nodig. Per project mag een individueel lid wel meer bijdragen dan 5 kWp zolang het gemiddelde van alle bijdragen 5 kWp of lager is. Het kan dus zo zijn dat 1 deelnemer voor 81 kWp mee doet, en de overige 19 leden voor elk 1 kWp*

Op de volgende pagina is een voorbeeld schematisch verduidelijkt hoe particulieren maar vooral verenigingen kunnen deelnemen in meerdere projecten om zodoende hun jaarlijks energieverbruik voordelig te kunnen inkopen.

Voorbeeld:



project 1 = perceel 1 = 0,07 ha

	gemiddeld		tot. panelen	Wp/paneel			kWh/Wp 1,000
	4,76 kWp		250	400		totaal gerealiseerd	100 kWp
	21						100.000 kWh/jr
	leden	pan/lid	panelen	Wp/lid	kWp/lid	tot kWp	kWh/lid.jr
	15	10	150	4.000	4,0	60,0	60.000
	5	5	25	2.000	2,0	10,0	10.000
ver. A	1	75	75	30.000	30,0	30,0	30.000

project 2 =perceel 2= 0,07 ha

	gemiddeld		tot. panelen	Wp/paneel			kWh/Wp 1,000
	4,55 kWp		250	400		totaal gerealiseerd	100 kWp
	22						100.000 kWh/jr
	leden	pan/li	panelen	Wp/lid	kWp/li	tot kWp	kWh/lid.jr
	20	8	160	3.200	3,2	64,0	64.000
	1	5	5	2.000	2,0	2,0	2.000
ver A	1	85	85	34.000	34,0	34,0	34.000

project 3 = perceel 3 = 0,34 ha

	gemiddeld		tot. panelen	Wp/paneel			kWh/Wp 1,000
	5,00 kWp		1175	400		totaal gerealiseerd	470 kWp
	94						470.000 kWh/jr
	leden	pan/lid	panelen	Wp/lid	kWp/lid	tot kWp	kWh/lid.jr
	38	14	532	5.600	5,6	212,8	212.800
	22	10	220	4.000	4,0	88,0	88.000
	16	8	128	3.200	3,2	51,2	51.200
	15	5	75	2.000	2,0	30,0	30.000
ver. A	1	100	100	40.000	40,0	40,0	40.000
ver. B	1	80	80	32.000	32,0	32,0	32.000
ver. C	1	40	40	16.000	16,0	16,0	16.000

project 4 =perceel 4 =0,16 ha

	gemiddeld		tot. panelen	Wp/paneel			kWh/Wp 1,000
	4,85 kWp		570	400		totaal gerealiseerd	228 kWp
	47						228.000 kWh/jr
	eden	an/lid	anelen	p/lid	Wp/lid	t kWp	Wh/lid.jr
	15	12	180	4.800	4,8	72,0	72.000
	20	8	160	3.200	3,2	64,0	64.000
	10	5	50	2.000	2,0	20,0	20.000
ver. B	1	100	100	40.000	40,0	40,0	40.000
ver. C	1	80	80	32.000	32,0	32,0	32.000

	project 1	project 2	project 3	project 4	project	totaal
vereniging A	30.000 kWh/jr	34.000 kWh/jr	40.000 kWh/jr			104.000 kWh/jr
vereniging B			32.000 kWh/jr	40.000 kWh/jr		72.000 kWh/jr
vereniging C			16.000 kWh/jr	32.000 kWh/jr		48.000 kWh/jr

Woensdag 30 november 2022

Ingekomen
- 1 DEC 2022
M [X] E-S [ ] R [ ]
MER [ ]

[redacted]

Vrij op Naam Zonneparken
Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen

Gemeenteraad Maasgouw
Postbus 7000
6050 AA Maasbracht

Betreft: ***Zienswijze ontwerp-beleidskader grootschalige duurzame energieopwekking***

Geachte gemeenteraad van Maasgouw,

Naar aanleiding van het op 4 november 2022 gepresenteerde ontwerp-beleidskader grootschalige duurzame energieopwekking dienen wij graag een zienswijze in.

<u>Aanleiding</u>
[redacted] en Vrij op Naam willen gezamenlijk gaan optrekken bij de ontwikkeling van het (beoogde) zonnepark Heuvelstraat/Brachterstatie, gelegen tussen de spoorbaan en de A73. Het plangebied (zie Bijlage 1) betreft een agrarisch perceel net bulten het voorkeursgebied "Brachterland" zoals omkaderd in het ontwerp-beleid. Met het project zou in de stroomvraag van ruim 900 gemiddelde gezinnen kunnen worden voorzien met minimale maatschappelijke kosten gelet op de voorziene netinpassing via de reeds op het perceel aanwezige stroomkabel (10 kV middenspanning).

<u>Argumentatie</u>
De strook tussen de A73 en de spoorbaan leent zich in onze optiek vanuit ruimtelijke perspectief uitstekend voor de inpassing van een kleinschalige zonneweide van 2,5 hectare zoals beoogd. De aanwezige infrastructurele werken zijn reeds bestaande landschapverstorende elementen, terwijl de elementen van het "energielandschap" van het Brachterland - zoals hoogspanningstracés - prominent zichtbaar zijn vanaf de projectlocatie (zie Bijlage 2).

De locatie ligt voorts laag in het landschap verzonken ten opzichte van de Heuvelstraat en de A73, en er zijn geen directe omwonenden met enig zichthinder of andere impact. De functie van zonneweide zou ten slotte meerwaarde creëren voor de aangrenzende natuur aan de zijde van de gemeenten Echt-Susteren en Roerdalen, door bedrijfsmatige landbouwinzet in te wisselen voor energieproductie i.c.m. natuurontwikkeling op de bodem rondom de rijen zonnepanelen, via in te zaaien mengsels gericht op inheemse bloem- en kruidenrijke grassensoorten.

<u>Verzoek</u>
Om die reden dienen wij voorliggende zienswijze in, waarin wij de gemeente verzoeken in het definitieve beleid via een categorale of specifieke uitzondering ruimte te bieden aan het zonnepark Heuvelstraat/Brachterstatie, ofwel de grenzen van voorkeursgebied Brachterland zodanig op te rekken dat het plangebied van Zonnepark Heuvelstraat/Brachterstatie binnen de grenzen hiervan valt.

Met vriendelijke groet,

[redacted] (Directeur Vrij op Naam Zonneparken)

Eigenaar projectlocatie | Beoogde ontwikkelaar/exploitant zonnepark

[redacted]

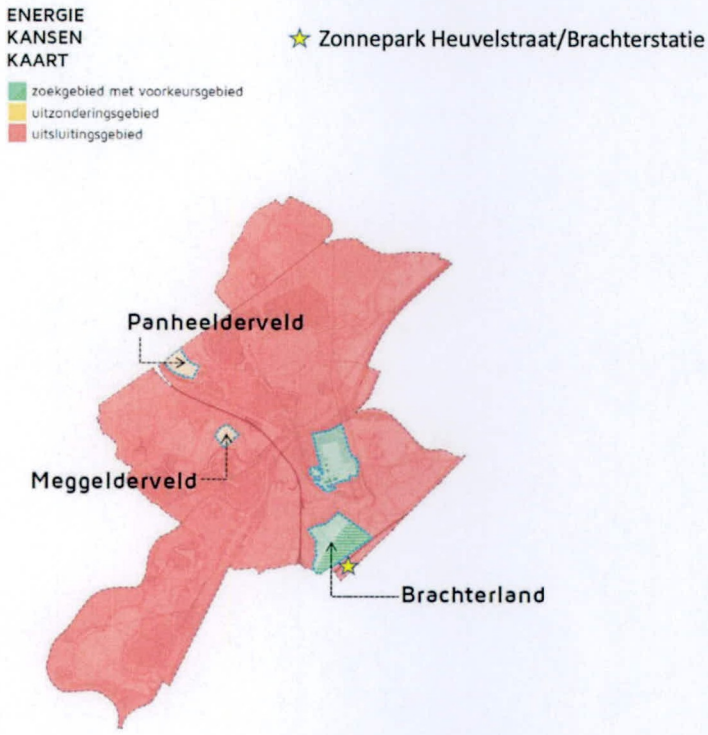
Bijlage 1: Projectontwerpschets
Bijlage 2: Situering zonnepark t.o.v. zoekzone Brachterland

Bijlage 1: Projectontwerpschets Zonnepark Heuvelstraat Maasbracht



Aantal zonnepanelen	5.004
Paneelvermogen	545 Wp
Totaal vermogen	2,73 MWp
kWh-productie per jaar	2.534.000 kWh
CO_2-uitstootreductie per jaar	1,08 kiloton
Genoeg stroom voor	918 gemiddelde huishoudens
Netaansluiting	Tot en met 1.750 kVA (Enexis)

Bijlage 2: Situering zonnepark t.o.v. zoekzone Brachterland







COÖPERATIE
LANDSCHAPSPLANNING

Landschapsplanning Coöperatie U.A.
Kasteel Daelenbroeckstraat 60
6043 XR Roermond
www.landschapsplanning.nl
info@landschapsplanning.nl
Kamer van Koophandel: 62860682

Ingekomen
- 1 DEC 2022
M [X] E-S [ ] R [ ]
MER [ ]

TEKORT AAN KENNIS

Als adviseur van zonnevelden op landbouwgrond zijn we gedurende drie jaar betrokken bij een dertigtal zonneparken in alle provincies; het valt ons op dat gemeenten weinig tot geen ervaring hebben met de gevolgen voor bodem, water, natuur en landschap. Men valt vaak terug op gepubliceerde verouderde ervaring of beperkt zich tot landschappelijke inpassing door beplantingen. Daarom hierbij een kritische beschouwing van het ter inzage liggende Ontwerp Beleidskader Zon met bijlagen van de Gemeente Maasgouw.

In het hoofdrapport wordt in zijn algemeenheid teruggevallen op de 'Gedragscode Zon op Land' van de branchevereniging Holland Solar uit 2019, ondersteund (bij gebrek aan toenmalige kennis?) door provincies en erkende natuur- en milieuorganisaties, als 'goede maatstaf'. Ondersteund door Nationaal Klimaatakkoord vindt ook de gemeente dit een 'goede pré'. Echter bedoelde code zit wel vol goede voornemens maar is zo zacht als boter. De enige harde factor is de financieel bepalende panelenbezetting/dichtheid van maximaal 75%; hierdoor wordt vastgesteld hoeveel ruimte voor natuur en ander (dubbel) ruimtegebruik over blijft (25%). Echter dit getal wordt naar believen toegepast op het totale projectgebied, dus inclusief overhoeken en ontsluiting en inclusief landschappelijke inpassing en niet alleen op de paneelvelden. Daar blijft zodoende meestal voor de paneelvelden niet meer dan 15 tot 10% van over, zodat van dubbel ruimtegebruik nauwelijks sprake kan zijn. Ook criteria die de kwaliteit van de bodem en de biodiversiteit bepalen komen niet expliciet aan de orde.
In 2020/2021 heeft WUR 25 zonneparken onderzocht, maar 3 parken positief bevonden en werkt zij nu aan nieuwe richtlijnen op basis van monitoring.

In stap 8 van de bouwsteen Lokaal Draagvlak wordt begrijpelijk deze gedragscode ingevoerd als criterium; ten aanzien van het aspect panelenbezetting echter niet bruikbaar.
In hoofdstuk 6 van het Beleidskader worden de Leidende beginselen en ontwerpprincipes behandeld en in de bijlagen uitgewerkt. Het landschappelijk aspect krijgt alle en goede aandacht; echter er worden alleen zuidopstellingen behandeld. Oostwestopstellingen worden niet genoemd, terwijl deze juist uit een oogpunt van exploitatie gewild zijn.
Het ecologisch aspect wordt zeer zuinig behandeld, ondanks het aangegeven punt 'Ontwikkel met respect voor en versterking van het bodemleven en de waterhuishouding'.
In bijlage 2 Bouwsteen Landschap worden deze uitgangspunten met betrekking tot ecologie herhaald; echter de uitwerking is zeer summier en geeft aanleiding tot misverstanden en zelfs misleiding.

In tekst en tekening wordt alleen het begrip 'ecologische doorwaardbaarheid' aangehaald, zonder duidelijke toepassing of maatregelen te vermelden. Met name de getoonde profielschetsen geven daarbij onduidelijkheden, die tot grote tegenstellingen kunnen leiden. Vastgesteld wordt alleen dat panelen niet hoger dan 150 cm mogen zijn, met name om visuele openheid te waarborgen; op zich een welkom uitgangspunt indien ook de **minimale hoogte** en de **rijenbreedte** waren voorgeschreven. De getekende profielen lijken, bij een (niet voorgeschreven) rijenbreedte van 3 m een (niet voorgeschreven) minimale hoogte van 1 m te hebben. Aangezien ook de ruimte tussen de rijen 3 m lijkt, zou dit een voor

bodemleven en mogelijke natuurontwikkeling perfecte opstelling zijn. **Mogelijke** natuurontwikkeling, omdat die op bemeste landbouwgrond geheel afhankelijk is van een vastgelegd toekomstig beheer, waarover ook nauwelijks een woord wordt gesproken.

Conclusie, de getoonde profielen geven een bedekking van 50% op het panelenveld; optimaal uitgangspunt voor dubbel ruimtegebruik (natuur, biodiversiteit) en een grote verbetering als je een bemest landbouwgebied hiermee kunt doorweven zonder grote visuele schade. Echter niets staat vast, behalve de maximale hoogte van 150 cm, die allereerst gekoppeld zou moeten worden aan een rijenbreedte van 3 m.

Bij oostwestopstellingen worden meestal dakprofielen gelegd met een zeer hoge dichtheid (90%) op het panelenveld; hieronder is niet alleen geen biodiversiteit mogelijk maar als de nok dan ook nog laag ligt gaat zelfs het bodemleven dood door te weinig licht. Als doekjes voor het bloeden worden dan enkele overhoeken beplant of voorzien van een kruidenmengsel. Onze opvatting is dat dubbel ruimtegebruik (landbouw of natuur, zoals recent weer op Rijksniveau aanbevolen) **op het panelenveld** essentieel onderdeel van de landschappelijke inpassing moet zijn. Hiertoe is naast een natuurvriendelijke opstelling ook een goed beheerplan met monitoring essentieel. Natuurontwikkeling beter vanuit braak; eerst 4 jaar uitmijnen door maaien en afvoeren, daarna specifiek ecologisch beheer met schapen. Beperk inzaai tot publieksranden.

[redacted]